د تعلیم الاسلام ویب پاڼي له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف

حافظ مولوي محمد مجاهد

مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفیه

Ketabton.com

ناشر

جامعه اسلامیه اشرفیه

کندهار ـ افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

- د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سینګار شرعي حدود
- مؤلف : مولوي محمد مجاهد
- خپرونکی : جامعه اسلامیه اشرفیه/ کندهار
- کمپوز او ډیزاین : علامه رشاد خپرندویه ټولنه
- کمپوزر : م. روهیال
- چاپ کال : ۱۳۸۹ش – ۲۰۱۰ع
- چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه
- کچه : ۱۳/۵۰×۲۱ سانتي متره
- د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه
- اړیکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵۶۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱	دمؤلف عرض	۱
۲	**لومړی فصل** په دنیا کي دجنتي ښځو صفات	۵
۳	دښو ښځو علامې	۵
۴	دښځو دځلورو کارو کولو انعام	۵
۵	دیوې ښځي دوجي ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۷	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۶
۸	دحورو یواځي دلاس دښائست والي اندازه	۶
۹	ددنیا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۷
۱۰	ددنیا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰) اویا زرګونه افضلي دي	۷
۱۱	دنیکي ښځي عمل داویاو صدیقینو برابردئ	۷
۱۲	ددوزخ دتکلیفو بیان	۸
۱۳	ددوزخ غټ والی	۸
۱۴	ددوزخ ژوروالی	۸
۱۵	ترټولو دکم عذاب اندازه	۸
۱۶	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۹
۱۷	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۹
۱۸	په دنیا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۹
۱۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۱۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېدای	۲۰
۱۱	ملعوني(لعنت پر سوي)ښځي څوک دي ؟	۲۱
۱۱	ددنیا دښځو په جنت کي دکم والي وجه	۲۲
۱۲	دښځو څخه دقیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟	۲۳
۱۲	دجهالت په زمانه کي دښځي اهمیت او مقام	۲۴
۱۶	دیهودو په دین کي دښځي مقام او مرتبه	۲۵
۱۸	په مسیحي دین کي دښځي مقام او مرتبه	۲۶
۱۹	په اسلام کي دښځو صحیح مقام او مرتبه	۲۷
۱۹	تمهید	۲۸
۲۰	په اسلام کي دښځي حیثیت	۲۹
۲۹	داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي	۳۰
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۱	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۲
۳۲	فرض	۳۳
۳۲	واجب	۳۴
۳۲	سنت	۳۵
۳۳	سنت مؤکده	۳۶
۳۳	سنت غیر مؤکده	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مکروه تحریمي	۳۴
۴۱	مکروه تنزیهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارینه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مکروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره ښنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باریک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړۍ اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پایجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۲۱	د مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۷۵
۲۲	د عام مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۷۶
۲۲	د پنجابي لباس حکم	۷۷
۲۳	د انارکلي لباس حکم	۷۸
۲۳	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۷۹
۲۳	د ساوريا لباس د اغوستلو حکم	۸۰
۲۴	د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۸۱
۲۴	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۸۲
۲۵	د ګیر پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم	۸۳
۲۵	د افغاني لباس حکم	۸۴
۲۶	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۸۵
۲۷	د زنانه جانکټ (انګیا) د اغوستلو حکم:	۸۶
۲۷	د سینه بند د استعمالولو حکم	۸۷
۲۸	د ښځو لپاره د رخچیني د استعمال حکم	۸۸
۲۸	پر لباس باندي د تصویر (عکس) حکم	۸۹
۲۸	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو د عکسونو حکم	۹۰
۷۰	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۹۱
۷۱	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شیانو عکسونه	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بيرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصوير (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نيت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نيت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لويي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارينه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول	۸۳
۱۲۱	په يوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دريم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سينگار په اړه د زينت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زينت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زينت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزين فرق	۸۶
۱۳۰	زينت او سينگار د شريعت له نظره	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۸۸	د سینګار کولو شرطونه	۱۳۱
۹۷	**څلورم فصل**	۱۳۲
۹۷	د ښځو د ورېښتانو په اړه	۱۳۳
۹۷	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۱۳۴
۹۹	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟	۱۳۵
۹۹	د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۱۳۶
۱۰۰	د ښځي لپاره د ناجوړی یا بل عذر د وجي د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۳۷
۱۰۰	د فیشن او زینت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډیزاینونه جوړ کي؟	۱۳۸
۱۰۱	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟	۱۳۹
۱۰۲	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟	۱۴۰
۱۰۲	پیدائشي وېښتان خریل یا پرې کول ضروري دي؟	۱۴۱
۱۰۳	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د اېښودلو حکم	۱۴۲
۱۰۵	یادونه	۱۴۳
۱۰۵	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۴۴
۱۰۶	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟	۱۴۵
۱۰۶	پاملرنه	۱۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۴۷	د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډیو او ورنو) وېښتان خریل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځي لپاره د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي یا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سینګار او زینت د شیانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زینت او سینګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د میک اپ (د سرخي او سفېدي کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زینت او سینګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سینګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځي لپاره د بانوګانو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) بانوګانو ایښودل یا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو یا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمېره
۱۱۲	د غاښو باریک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم	۱۶۲
۱۱۸	یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د پلاستیک او ښیښه يي بنگړو په لاسول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تگ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره یا سپین زر پکښې استعمال سوي جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د اوسپني یا پیتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د ښځي لپاره داسي انگشتری په گوته کول چي غمي يې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۷۳	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۲۴
۱۷۴	د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۲۵
۱۷۵	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۲۶
۱۷۶	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۷	د ښځو لپاره د جګي کوړۍ، لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۲۸
۱۷۹	د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول جائز دي؟	۱۲۸

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الکریم.

امابعد!.

درنو لوستونکو! څرگنده خبره ده چي الله جل جلاله دبشریت دتل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دین هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زیاته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موتو وهلې وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مینه لرونکو وړانگو بشریت ددې ناورین څخه وژغورئ او ډیوې سیده لاري په ښودولو سره یې ددنیا او اخرت نیکمرغۍ ورپه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنیا مدنیت او پرمختیا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړ ه ُسي خو بیا هم ښېرازي ، نیمکرغي او خلاصون هم په همدې دین کي نغښتی دئ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دئ چي ددین څخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزي پیدا کیږي ، بیا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوینه ده چي تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلی او خلگ یې ترې گټمن کړی دئ چي بوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر ټبر کي دهغه ټبر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی لیکني دي چي زیاتي گټي یې په لاس راوړی دي ، دا کار ځکه گټمن دئ چي الله جل جلاله په تېره زمانه کي هم انبیاء علیهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل ځکه الله جل جلاله فرمایي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ [1]

ژباړه : موږ هیڅ رسول نه دئ لېږلی مگر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دئ.

حاصل داچي دا دالله جل جلاله لوی فضل دئ چي په هر ټبر کي دهغه ټبر په ژبه

---

[1]: سورة ابراهیم الایة ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کي داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چي په معاصر وخت کي پر یوه ډېره اړینه موضوع باندي چي دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنوموړې رسالې مطالعه په اوس وخت کي عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چي ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور ښځه وباسي نوموړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګې غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چي دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچي اشرفیه مدرسه نوموړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندي کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګي اراکین	
نوم	**دنده**
مولوي محمد رسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمۍ او یخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښایسته کوي، ځکه اسلام داسي یو کامل دین دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زینت لپاره یې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زینت د عادي کارو څخه یو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زینت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، لیکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري لیکن په حقیقت کي پر سیرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زینت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لویي)، او د اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا یمالول په چا کي پیدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بیا د تواضع (عاجزۍ) تربیه هم اخیستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښې پیدا کېدای سي. که څوک پر لباس او زینت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبیعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبیعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د یو خاص ډول د لباس یا زینت یا یو خاص هیئت یا د یو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی، بلکي د لباس او زینت لپاره يې مضبوط اصول او اساسي قواعد ایښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم عليه‌السلام او حوا رضي‌الله‌عنها پيدا کړه نو دواړو ته يې د جنت لباس ورکړ. بيا چي کله شيطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخيستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دریم څوک نه وو، ليکن بيا هم د فطري شرم او حياء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شريعت مطهره د خپلو اصولو او قوانينو مطابق نارينه او ښځينه ته د ښه ښايسته لباس د اغوستلو او د ښه زينت او سينګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه يې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو يا زينت کولو باندي اخته وي چي شريعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارينه وي او که ښځينه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستی لاندي وي) صحيح تربيه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زينت او سينګار کولو يې امر کړي چي شريعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي، چي: د قیامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[(۱)].

او الله تعالی فرمایي:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا (التحریم: ٦)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آیت څخه دا معلومه سوه، چي خالص څوک یوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پیدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکر یې کړی نه وي.[۱]

لیکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور یا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارینه یا ښځینه اغوندي یا ښځینه کوم زینت او سینګار اختیاروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پیسو باندي هغه لباسونه او د زینت او سینګار هغه اسباب چي په شریعت مقدسه کي جائز نه وي رانیسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شریک دئ، ځکه ده یو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بیا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښي او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل یا سینګار کول که څه هم په شریعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ویري جائز نه دي.

او دا ډول زینت او سینګار کول، د بدن صفایي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شریعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

(۱) قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ٤٩٢٠، ج ٩ ص: ٤٥٦، ط: المكتبة الشاملة

[۱]: ذاتی عمل نجات کی لئی کافی نهین اصلاحی خطبات ج: ۴ ص: ٢٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايي:

لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر، قالوا یا رسول الله ﷺ! ان احدنا یحب ان یکون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جمیل یحب الجمال، الکبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کریم ﷺ وفرمایل: چي د چا په زړه کي که د اوړدن د داني په اندازه کبر (لویي) وي هغه جنت ته نه سي داخلېدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: یا رسول الله که زموږ څخه یو څوک دا خبره خوښه کړي چي د هغه لباس ښه وي، څوټه (یا څمپل) یې ښه (اعلی درجه) وي (نو آیا دغه هم په کبر [لویي] کي داخل دئ؟)

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل، چي: الله جمیل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقیروي یعني د خلکو توهین او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوستل یا هغه زینت کول چي په شریعت کي جواز نه لري یا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الایمان).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دنيا کي د جنتي ښځو صفات

د ښو ښځو علامې :

د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ و فرمايل : ايا تاسو ته ديو شي خبر نه کم در د جنتي نارينه وو په باره کي نو هغه بيان يې وفرمايه .... او تاسو ته د جنتي ښځو په باره کي خبر نه در کړم ، جنت ته تلونکي ښځې دا دي :

١ : چي د خاوند سره ښه محبت کونکي وي .

٢ : او ډير اولادونه زېږونکي وي او ښه تربيت کونکي وي .

٣ : کله چي خاوند د هغې څخه ناراضه وي يا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس د خاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته ووايي چي زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چي ته زما څخه راضي نه سي .١

د ښځو د څلورو کارو کولو انعام

نبي کريم ﷺ فرمايي :

کومه ښځه چي پنځه وخته لمونځ کوي ، د روژې د مياشتي روژه نيسي او د خپلي پاک دامنۍ حفاظت کوي او د خپل خاوند فرمانبرداري کوي ، هغه ته به (د قيامت په ورځ) وويل سي چي د جنت په کومه دروازه چي غواړي داخله سه .(٢)

ديوې ښځې دوجي ټوله دنيا روښانه او خوشبويه کېدل

د حضرت سعيد بن عامر رضي الله عنه فرمان دئ چي ما د نبي کريم ﷺ څخه اورېدلي دي

---

[1] : الاخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

[2] : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه (دنياته) راسي نو د ټولي دنيا مځکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر رو ښنايي به ولاړه سي.(١)

د جنتي ښځي تاج

حضرت انس ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او مځکي په مابين کي چي کوم مسافه ده ټوله به په خوشبويي سره معطره سي او د دوئ په مابين کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنيا او په دنيا کي چي کوم شيان دي تر هغه قيمتي وي .(٢)

د ښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

د نبي کريم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره او ښه د کولو شی څه شی دئ ؟ نبي کريم ﷺ په جواب کي وفرمايل : چي د ښځو بهتره او ښه کار دا دئ چي نه (نامحرم) نارينه دوئ ووينې او نه دوئ (نامحرم) نارينه ووينې .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمايي : چي دغه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (او د کور څخه بې ضرورته نه وزي) .(٣)

د حورو يوائحي د لاس د ښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله عليه) فرمايي :
که چيري يوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه د وجي به ټوله مځکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر دنيا والاوو ته روښنايي

---

[1] : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٢٢

[2] : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خير من الدنيا وما فيها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ اى شئ خير للنساء .... لايرين الرجال ولايرونهن ...... لايمكن الابالاحتجاب بالبيوت . احكام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . بيا يې دا وفرمايل چې دايي دلاس ښائست دئ نو دهغې دمخ ښائست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به دياقوت ، ملغرو او زبرجدو وي .(۱)

ددنيا ښځې دحورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله عليه) فرمايي :

چې ددنيا ښځې کله جنت ته داخليږي نو دوئ ته په دنيا کې دنيک عملونو په وجې پر حورو باندې فضيلت ورکول کيږي (يعني ځومره ډير نيک اعمال چې يې کړي وي په هغه اندازه به يې حسن او درجې زياتې وي)(۲)

ددنيا ښځه تر حورې (۷۰۰۰۰) اويا زرګونه افضلې دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله عليه) فرمايي :چې داخبره دجناب نبي کريمﷺ څخه مرفوعا روايت سوې ده چې ده مبارک ارشاد فرمايه :

دنياوي ښځې دحور عين څخه ۷۰۰۰۰ زرګونه افضلې دي (يعني ځومره ښائست چې دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ۷۰۰۰۰ اويا زره چنده زيات وي)(۳)

دنيکي ښځې عمل داوياو صديقينو برابر دئ

دحضرت ابن عمرؓ څخه روايت دئ چې نبي کريمﷺ وفرمايل : چې دمؤمني (صالحې) ښځې عمل داوياو صديقينو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حديث شريف کې دنيکي ښځې ځومره لويه درجه او مرتبه بيان سوې ده دبدې ښځې ګناه ځومره ډېرې ګناوې بلل

---

[1] : وعن ابن عباسؓ قال ... لوان يدا من الحور من السماء ببياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٥٣٥

[2] : تذکرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

[3] : ان الادمـت افضل من الحور بسبعين الف ضعف تذکرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکليفو بيان

نبي کريم ﷺ فرمايلي دي :
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو ترداسي حده چي دده رنګ سور سو او بيا زر کاله نور بل کړل سو ترداسي حده چي سپين سو بيا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو تر داسي حده چي تور سو.(۲)
او س ستاسو دغه اور چي تاسو يې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمۍ او حرارت کي اويا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اويا (۷۰) درجې تر دغه زيات ګرم دئ.(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کريم ﷺ فرمايي :چي دوزخ راوړل کيږي په داسي حال کي چي دده به اويازره قيضې وي او هره قيضه به اويا زره ملائکو نيولې وي او تر دغو قيضو به يې راکشوي .(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول اللهﷺ فرمايي : که ډېره درنه ډبره د دوزخ دغاړي و دوزخ ته وغورځول سي او تر اويا کلونو پوري مسلسله ولاړسي نو پس د اويا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ وبيخ ته ورسيږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به دهغه چاوي چي دهغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي ليکن ددغه څخه به دده

---

[1] : عن ابن عمرؓ عن النبيﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة كمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر . كشف الاستار ج : ۲ ص : ۱۵۷.

[2] :عن ابي هريرةؓ عن النبيﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتى احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[3] : عن ابي هريرة ؓ ان رسول اللهﷺ قال ناركم جزء من سبعين ...مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[4] :وعن ابن مسعودؓ قال رسول اللهﷺ يوتيٰ جهنم يومئذ لها... الف ... يجرونها... مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماغذه دګډوپ په ډول ايشيږي ، اودده به داخيال وي چې په ټولو کي زما عذاب ډېر زيات دئ .(۱)

ددوزخ دمارانو دغټوالي اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چې په دوزخ کي داسي غټ غټ ماران دي لکه اوښان که يو وار سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو پوري به يې زهر په بدن کي ځپې وهي او لړمان يې داسي لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سړی وخوري نو تر څلوېښتو کلونو به زهر دده په بدن کي ځپې وهي.(۲)

دجنت ښه والی او ددوزخ بدوالی

يو واري نبي کريم ﷺ لمونځ وکړئ ومنبرته يې تشريف راوړئ او وې فرمايل : چې ما نن دجنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعينه وليدله نه تر ننه پوري ما تر جنت زيات يو ښه شی ليدلي دئ او نه مي تر دوزخ زيات يو شی دتکليف ليدلي دئ.(۳)

په دنيا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمايي :

هره سترګه زنا کونکې ده ، ښځه چې کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس (دباندي ووځي) د (نارينوو) دمجلس سره تېره سي ، هغه داسي يعني

---

[1] :عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوهم عذابا.مشكوة ج:۲ص: ۵۰۲ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حيات كامثال البخت تلسع ... اربعين فريقا . مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰٤ .

[3] : عن انس ان رسول الله ﷺ لنا يوما الصلوة.... في الخيروالشر مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۵ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانية ده. (۱)

تشريح: نبي كريمﷺ دهغه ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارينوو دمجلس يا دنارينوو سره تيريږي نو ددغي ښځي مشابهت نبي كريمﷺ دزانيې او فاسقي ښځي سره وكړئ.

درې كسان جنت ته نه سي داخليداى

حضرت عمارؓ روايت كوي چي نبي كريمﷺ وفرمايل:

درې كسان دهميشه لپاره جنت ته نسي داخليداى:

اول: ديوث (دوس) دوهم: والرجلة من النسآء (هغه ښځه چي دنارينوو سره مشابهت كوي) دريم مدمن الخمر (شراب چيښونكى) اصحابانو مباركو ورته وفرمايل: يارسول الله! مدمن الخمر خو پيژنو ديوث څه شى دئ؟ نبي كريمﷺ وفرمايل: ديوث هغه څوك دئ چي پردئ دده كورته داخل سي دى يې پروا نه كوي. صحابي مبارك، فرمايي: موږ ورته وويل چي الرجلة من النساء څه شى دئ؟ رسول اللهﷺ وفرمايل: دا هغه ښځه ده چي دنارينوو سره مشابهت كوي (۲)

تشريح: دنارينوو لپاره دښځو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارينوو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول جائز نه دي.

او دا ډول په يو بل حديث شريف كي نبي كريمﷺ فرمايلي دي چي دا اللهﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چي هغه دنارينو سره مشابهت كوي. (۳)

---

[1]: عن ابي موسىؓ عن النبيﷺ قال كل عين زانية ، والمراة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ص : ۸٤

[2]: عن عمار بن ياسر عن رسول اللهﷺ قال ثلاثة لايدخلون الجنة ابدا : الديوث.... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3]: عن ابن عباسؓ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهين من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملعوني (لعنت پر سوي) ښځې څوک دي ؟

دعبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روایت دئ ، دی مبارک فرمایي چي ما دنبي کریم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وویل چي زما د امت په اخرکي به نارینه وي چي دوي به (دعزت) پر ځینانو باندي سپرېږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلک چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلک انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (یعني داسي باریک یا لنډ یا تنګ لباس به یې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (یعني دغو ښځو به خپل وېښتیان دخپل سره پر یوه حصه باندي یو ځای راټول کړي وي داسي به معلومېږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځې ملعوني دي (یعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

د دنیا د ښځو
په جنت کي د کم والي وجه

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه روایت دئ چي نبي کریم ﷺ وفرمایل :

اې د ښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (وایاست) ځکه ما تاسو (یعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر ولیدئ ، یوي ښځې چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض یې وکړئ چي یا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځې) په دوزخ کي ډېري یو ؟ نبي کریم ﷺ وفرمایل : تاسو لعنت (ښراوي ډېري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (یعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بیا هم چي یوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وایي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمررضي الله عنهما قال سمعت رسول الله ﷺ یقول : یکون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلکم . الترغیب والترهیب ج : ۳ ص : ۹٤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې يم ما شی نه دئ ليدلي)(۱)

د ښځو څخه د قيامت په ورځ لومړی څه سوال کيږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کريم ﷺ فرمان نقل کوي چې د قيامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکي د لمانځه پوښتنه کيږي (چې ايا لمونځ يې په پابندی سره په خپل وخت کي کاوه او که يې نه کاوه) بيا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چې د هغه سره يې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کي د ښځي اهميت او مقام :

د قرآن کريم د آياتو څخه دا معلوميږي چې د اسلام د راتګ تر مخه ښځي ډيري مظلومي او په تکليفو کي وي او قرآن کريم په دې صراحت کړي دئ چې دوي د ښځو څخه نفرت کوئ :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ (۳)

ژباړه :ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چې بد ګڼي(دوی د خپلو ځانو لپاره) يعني دوي الله تعالی ته د لوڼو عقيده لري . په بل آيت کي فرمايي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چې دوي (کفار) خوښ وي .

يعني د غه خلک ملائکي د الله تعالي لوڼي بولي او دوي خپله لوڼي نه خوښوي

---

[1] : يا معشر النساء تصدقن واكثرن الاستغفار .... وتكفرن العشير . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة يوم القيامة عن صلاتها ثم عن بعلها كيف عملت اليه . كنزالعمال ج : ۴ ص : ٦٦

[3] : سورة النحل الاية ٦٢

[4] : سورة النحل الاية ۵۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي زامن خوښوي. (۱)
تفسیر قرطبي لیکلي دي چي دا آیات د بنو خزاعه او بنو کنانة قبیلو په باره کي نازل سوي دي دهغو عقیده داده چي ملائکي دالله تعالی لوڼي دي او هغو به ویل چي لوڼي دالله ﷻ سره یو ځای کړي (العیاذ بالله)
په بل ځای کي الله ﷻ فرمایي:
وَجَعَلُواْ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَـٰدُ ٱلرَّحْمَـٰنِ إِنَـٰثًا (۲)

ژباړه: دوی (کفار) ملائکي چي د رحمن بندګاني دي ښځي بللي.
نو الله تعالی ددوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمایه چي پر دغه خبره باندي دلیل دي چي د جهالت په زمانه کي د ښځو مرتبه ډیره کمه وه او په مظلومیت او تکالیفو به یې ژوند تېروئ او هرډول لوی والی او فضیلت د نارینوو لپاره وو، د ښځو لپاره هیڅ حصه نه وه حتی تر دې پوري چي ښه شیان نارینوو په خپله اخیستل او بې کاره شیان یې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالی په دغه باره کي فرمایي:
وَقَالُواْ مَا فِى بُطُونِ هَـٰذِهِ ٱلْأَنْعَـٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)
ترجمه: او دوي وایي چي دهغو (چارپایانو) په نس کي چي څه دي هغه خالص زموږ د نارینوو لپاره دي، او ګچیري (پیدا کیدونکي حیوانان. چارپایان) مړه وي نو په هغو کي شریک یو، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته ددي تقریر بیشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ.
د حضرت ابن عباس ﷺ څخه روایت دئ چي د نارینوو لپاره خالص شیدې وي چي هغه دوي د خپلو ښځو لپاره یې حرام بللي وي، او ددوي نارینوو څښلي

---

[1] : تفسیر ابن کثیر ج: ۲ ص: ۵۹٤.
[2] : سورة الزخرف الایة ۱۹
[3] : الانعام الایة ۱۳۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغه ډول چي کله به يوي بوزې نر سېرلی زیږولی وو نو هغه به يې د نارينوو لپاره وو ، او کچيري ښځه سيرلی زیږولي وای نو نه يې ذبحه کول او نه يې دا غسي پرېښودل ، بیا الله تعالی مسلمانان د دغسي کولو څخه منع کړل . (۱)
ذکر سوی آيات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلک چي د خپل جهالت او ګمراهی د وجي د چارپايانو څخه پيدا سوي نر بچيان د نارينوو لپاره بلل او د ښځو لپاره يې حرام بلل او د چارپايانو څخه مردار (مړه) پيدا سوي بچيان د نارينه او د ښځو مشترک بللي .
ابو جعفر طبري د دغه آيات په تفسير کي واضح نقل کړي دي چي د دغه چارپايانو ژوندي پيدا سوي کيدونکي بچيان خالص د دوي د نارينو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پيدا کيدونکي بچيان نارينوو او ښځو ټولو خوړل په دغه باندي به دوي نارينوو ته ترجيح ورکول . (۲)
دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بلی ځکه دوي هغه ښځو ته چي انجلی به يې پيدا سول خوشکه به يې ورته کول يعني بده يې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه د تقدير تکويني نظام لاندي دواده په ذريعه پيداکيږي د هغه سره سره بيا هم دوي چي کله به د چا انجلۍ پيدا سوی وای نو هغه يې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .
الله تعالی د قرآن آياتو نه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالی د دوي دغه عادت په قرآن کريم داسي تصويروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ
ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

[1] :عن ابن عباس رضي الله عنه فهواللبن کانوا يحرمون ... فهم فيه شرکآء فنهي الله تعالی عن ذالک.. تفسير ابن کثير ج : ۳ ص: ۳۱۱

[2] : تفسير طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (١)

ترجمه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼې الله تعالی پاک دئ (دولده او دشريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چې دوي (کفار) خوښوي او کله چې به دوئ (کفارو) څخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به يې مخ تک تور سواو په داسي حال کي چې په قهر کي به وو (چې زما ښځي ولي لور پيدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چې هغه دناخوښی خبر ليري کړي ، ايادوی (چې اوس يې لور پيدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپکوالي او که يې دی په خاوره چخ کړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چې حکم يې کوي .

علامه ابن کثير ددغه آيات په تفسير کي فرمايي : چې الله ﷻ دمشرکانو بدوالی بيانوي چې هغو الله تعالی ته لوڼې ثابتولي که څه هم الله تعالی ددوئ ددغي غلطي عقيدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه يې ځان ليري کوي او هغه يې الله تعالی ته ثابتوئ ، الله تعالی ددوئ ددغه غلطي عقېدې څخه لوړ دئ يعني پاک دئ . نو ځکه چې کله به ددوئ لور پيدا سوه نو دډېره غمه څخه به پټه خوله وه دليري څخه به چا محسوسوله چې لور يې پيدا سوې ده .او عقيده يې دا وه چې که لور ژوندی پرېږدي خو توهين اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه کوي .

نو خپلو نارينوو اولادو ته به يې پر انجونو باندي فضيلت او فوقيت ورکوئ بالاخره به يې انجوني په مځکه کي ژوندی ښخولې . ځکه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره کي فرمايي :

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او کله چې دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چې په کوم جرم باندي

---

(١) : سورة النحل الايات ٥٧ ، ٥٨ ، ٥٩ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل سوي ياست .
علامه ابن کثير ددغه ايت په تفسير کي فرمايي : چي دقيامت په ورځ ددغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کيږي ددې دقاتل دتهديد لپاره کيږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کيږي نو دقاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کيږي.
دا (کفارو) انجوني ددووشيانو څخه ښخولې لومړۍ داچي ددوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالى (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو)ته واستوي .
دوهمه داچي دفقر او افاقې او محتاجۍ دبيري څخه يا دقيدوالي دوجي څخه چي هغه به منځي سي ددې وجي څخه يې ښخولې . (١)

ديهودو په دين کي دښځي مقام او مرتبه

موږ ته دقرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي يهودو په خپل کتاب کي تحريف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمايي :

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ (٢)

ژباړه : دوئ (يهوديانو) به کلمې دخپل ځای څخه تغيرولی .
دښځو په باره کي ديهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطي دښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پيښه سوه چي حضرت آدم ﷺ او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوی وو چي دغنم دانه به نه خوري مګر شيطان دمار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي يې دغنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بيا په حضرت آدم ﷺ باندي دغنم دانه وخوړل . نو دوئ به ويل چي دهغه په نتيجه کي يې موږ مځکي ته راکښته کړو او په مځکه کي نافرمانياني شروع سوې ، بهر حال

---

١ : القرطبي ج : ١٩ ص : ٢٣٢ .
٢ : سورة مائدة الاية ١٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديهودو دښځو په وړاندي دا موقف او عقيده چي لومړۍ غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم عليه السلام نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه د نارينه څخه په ډيرو کارو کي کمه او کښته ده ځکه يهودو ښځه په کار کي ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به يې ويل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي الله تعالي دآدم عليه السلام څخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصيحت کړی وو چي دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم عليه السلام عرض ورته وکړئ چي تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځي ته دا وفرمايل چي ته به په حمل کي ډېره په مشقت او په ولادت کي به ډېره په تکليف يې .(۱)

دغه سزا حضرت آدم عليه السلام ته ددغه غلطۍ په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري دحمل او ولادت په وخت کي ورکول کيږي .

ديهودو په اند ښځي دغام مال او سامان او حيواناتو په ډول رانيول کېدې او خرڅېدې .

او په ميراث کي چي به يې ورور هم دپلار څخه پاته سوی وو نو خور ته دپلار دمال څخه خصه نه ورسېدل يعني دپلار دميراث څخه محرومه کېدل .

او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به ښځي ته مياشتنۍ مريضي ورغله په دغه ورځو کي به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کي به يې دښځو دلاس څخه نه يو شی اخيستی او نه به يې خوړي او نه يې ښځه په يوه بستره کي دځان سره پرېښول .

ديهودو يوه عقيده دا هم وه چي ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځي چي نارينه اولاد وزېږوي اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به يعني درودېرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځي چي به ښځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او داهم نارينو پر ښځو باندي دفضيلت يوه عقيده

---

۱ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه .(۱)

دښځي په میاشتنۍ ناروغي کي به چي څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چي حائضه ښځه پر کښېنستله او یا به یې د حائضې ښځي سره لاس یا بل شی موښتی وای نو هغه هم دیوې ورځي لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په یخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو یې غسل نه صحیح کېدئ او نه پاکېدل.

داغه ډول حائضه ښځي ته خاوند کتل هم نه ترڅو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما ولیدل چي غسل یې وکړئ .(۲)

یعني یهودي ښځي به په خپل ژوند کي د مستقل شخصیت او ارادې هیڅ کار نسو کولای بلکي هغه بهٔ د نارینه تابع وه او دیوې خادمي حیثیت به یې وو او دښځي پلار چي به کله وغوښتله چي ښځه خرڅه کړي خرڅولای یې سوای او دچا سره به یې چي زړه وغوښتی هغه ته یې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه.

او یهودي ښځي تر نن پوري دیهودیت (دځان څخه په جوړ سوي) دین کي ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکالیفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسیحي دین کي دښځي مقام او مرتبه

په مسیحي دین کي دښځي په باره کي هغه عقېدي سته کوم چي په یهودي دین کي وي ځکه دیهودو عامي عقیدې مسلسل تر مسیحي دین پوري راروانې وي چي هغه عقیدي په مسیحي دین کي هم پاته سوې.

په تحریف سوی مسیحیت دین کي ښځي ته هیڅ اهمیت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دځانه جوړ سوي دین کي مکمل اختیار ونارینه ته ورکړی دئ.

او نوري هغه عقیدې چي په یهودي دین کي وي هغه عقیدې په مسیحي دین

---

[۱] : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲

[۲] : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .

[۳] : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ٤٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ .

په اسلام کي د ښځو صحیح مقام او مرتبه

تمهید :

اسلام دعربو دژوند لپاره خصوصا او دعامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوی اصل او بنسټ کښېښنولی ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوی شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله وکړي بس يو څو عادتونه او رواجونه وه چي دکلونو ، کلونو څخه را روان وه او هغو دعقائدو شکل اختيار کړی وو چي په هغه کي دوئ ته هيڅ شک نه وو او دهغه مطابق دقبيلو سردارانو حکم ورکوئ او بيا هغه حکم عملي کېدئ .

اسلام دنبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفیﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام يې مقرره کړه چي ددوئ معاشرې ، عادات او طريقې چپه وي چي ددوئ دپلرونو او نيکونو دوخت څخه را روان وه .

اسلام يوازي دخلګو دلمونځ او دنورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي دانساني ژوند او دهغه په احوالو کي دمنظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان دژوند پر لاره برابر ولاړ سي .

نبي کريمﷺ موږ ته دشريعت اصل او حقيقي معنی او مطلب واضح کړی دئ که چيري دخلګو معاشره پر شريعت برابره روانه سي نو دسنت نبويﷺ داتباع او دترقۍ سبب به وګرځي .

ټول شرعي قوانين دخپل حقيقت او هدف په اعتبار سره دوو خبرو ته رسيږي يو اخلاق دوهم دانساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او ددغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه دجاهليت درسم او رواج څخه يې ليري کړه او اسلامي آزاد حق يې ورکړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسلام کي د ښځي حيثيت

په قرآنکريم کي الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځي او نارينه په مابين کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځي او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکي د نسل د ډېربښت او انساني ژوند بيله ښځي او نارينه څخه نسي چلېدلای .

ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي ديوه نارينه اويوې ښځي څخه پيدا کړي ياست .

دانساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کي ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چي کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه اول وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً (۲)

ترجمه : اې خلګو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چي تاسو ټول ديو نفس (آدم ع)څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ د دواړو څخه ډېر سړی او ډېري ښځي .

تشريح : حاصل يې دا سو چي د نارينه او ښځي ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کي هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چي نارينه د ښځي د انسانيت څخه دا يستلو کوشش کوي

---

[۱] : سورة حجرات الاية ۱۳

[۲] : سورة النسآء الاية ۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول غلط دي ځکه ددوئ دواړو پیدائش دیوه نفس څخه سوی دئ او بیا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه څرنګه چي نارینه انسان دئ او بل داچي دښځي او نارینه منبع او مخزن یو دئ . بیا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای ددې چي دانسانیت څخه وایستل سي باید یو دبل په اهمیت باندي فخر وسي او دخپل ځان لپاره یې باید باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه دقرآنکریم مشهور آیت دئ چي وړاندي یې هم ذکر سو :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي دیوه نارینه او یوې ښځي څخه پیدا کړي یاست او ستاسو څخه مو مختلف خاندانونه او قبیلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو یو تر بله سره وپېژنئ او دالله تعالی په نزد ستاسو څخه ښه او بهتر هغه څوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهیز ګاروي .

نوري نتیجي هم پیدا کېږي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي یو نارینه داسي نسي کېدای چي دهغه په پیدائش کي دښځي شراکت نه وي داسي نارینه څوک سته چي یواځي دنارینه څخه دپیدا کیدو دعوا وکړي نو بیا نارینه ته څه حق دئ چي نارینه عزتمند بولي او ښځي حقیري او ذلیلي بولي چي دانسان دجسم په جوړښت کي ترنارینه دښځي دحصې شراکت ډېر طبیبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښېږدي او بیا یې پیدا کړي او هغه ته پرورش او شیدې ورکوي .

لږ فکر هم باید وسي چي نارینه ددغه په مقابله کي داولاد لپاره څه کولای شي ؟ دښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پیدا کوي ، او په هغه کي زموږ دروح تعلق زموږ دبدن سره قائم وي، بالاخرة دهغه ښځي وجود دعار او پیغور سبب

---

[1] : سورة الحجرات الاية ۱۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي .

هیڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربیت کوي کله چي موږ کي دتګ دوینا او دخپل تکلیف او ضرورت دویلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دویلو صلاحیت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ایا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذلیله او حقیره سول .

افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خیال ښکاره کوي چي ښځه ذلیل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي .

خیر خو په قرآني نورور آیاتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمایلي دي چي ښځه دذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارینه کمه نه ده لهذا دښځي سره باید دحیوانانو په ډول ناجائزه او غیر انساني چلن ونسي چي دانسانیت توهین او دآدمیت دحقارت هغه بد صورت دئ .

په انسانیت کي دپوره اشتراک سره ، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکیم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه څوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالی فرمایي :

لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (۱)

ترجمه : داسمانو او مځکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالی ده څه چي وغواړي هغه پیدا کوي ، دچا لپاره چي وغواړي لوڼي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي ، اویا زامن او لوڼي دواړه ډوله اولادونه ورکوي ، او څوک چي وغواړي بېله اولاد یې (وچ) کړئ ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ .

---

[۱] سورة شورى الايتان ٤٩ ، ٥٠ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دلور په پيدا يښت پزه تروه نيول او يا هغه بد محسوسول د انسان کم عقلي ده . چي رحمت يې دځان لپاره تکليف او بد وبلئ که چيري دغه لوښي غټې ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره يې خوشحاله کيږي نو دکوم ځای څخه کېدای سي .

دحضرت مريم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوی دامید پر ځای يې لور پيدا سوه نو په حسرت سره يې وويل :

قَالَتْ اِنِی وَضَعْتُهَا اُنْثٰی . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزېږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللی وو چي په هغه کي دنارينه کار دي انجلی نه پکښي قبليږي رب العالمين دحضرت مريم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واورېدئ او وې فرمايل :

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰی .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زيږولې دئ ، او نارينه دښځي برابر نسي کېدای.

الله تعالی تر تاسو ډېر علم درلودنکی دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهيږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلای کوم خير اوبرکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصليږي دنارينه څخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالی چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذريعه اخستونکي دئ تر هغه ځای پوري ستاسو دفکر او عقل رسيدګي نسي کېدای .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مريم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنيا دکاميابی او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مريم رضي الله عنها څخه الله تعالی حضرت عيسيعليه السلام وزېږوئ بالاخره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا ته د حق پیغام و اوروي او د ډېرو خلکو د نجات باعث سو.
تر هغه چي خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چي اسلام راغلئ خلک یې د لوڼو د قتل کولو څخه را وګرځول او د فقر بېره یې د دوي د زړو څخه وایستل او په هغو کي یې د (الرزاق) قوت متین جذبه پیدا کړه او اعلان یې وکړئ:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه: تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوئ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو.
دا ډول الله تعالی بل ځای هم فرمایي:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ (۲)

ترجمه: تاسو خپل اولادونه د مفلسئ د بیري مه قتلوئ، موږ هغو ته رزق ورکوو، او تاسو ته، بېشکه د هغو قتل کول غټه ګناه ده.
په دغه آیاتو کي الله تعالی د اولاد د قتل څخه بالکل منع فرمایلي ده که هغه نارینه اولاد وي که ښځینه شریعت دیو چا قتل نه دئ جائز کړی او د فقر او افاقي او د هغه مبهم خیالات یې د دوئ د زړو څخه وایستل او قناعت یې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالی دئ ځکه الله تعالی فرمایي:

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه: څو مره تلونکي (ذي روح) چي پر ځمکه ګرځي د ټولو رزق د الله تعالی پر ذمه دئ.
نو اوس د دي آیت وروسته د رزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګویا د خدای ﷻ

۱: سورة الانعام الاية ۱۵۱.

۲: سورة اسرآء الاية ۳۱.

۳: سورة هود الاية ٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي يو څه يې ويلي دي بيا يې پرېښي وي .

ښځي ته يې صحيح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل يې حرام کړی دئ ، او د رزق دنه درلودلو بيره او انديښنه يې ليري کړي ده ، پر الله تعالى يې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چيري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کريمﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغيب يې ورکړی دئ .

څکه نبيﷺ فرمايي : څوک چي ددوو انجونو تربيت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسيږي نو په قيامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبيﷺ خپلي دوې ګوتي سره يو ځای کړې بيا يې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي يوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډيره غريبه او بې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمايي چي هغې زما څخه سوال ياغوښتنه وکړه زما سره خالي يوه خرما وه هغه خرما ماودې غريبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه يوه حصه يې يوې لورته ورکړه يوه حصه يې بلي لورته ورکړه په خپله يې هيڅ ونه خوړل بيا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کريمﷺ چي کله کورته تشريف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کريم ﷺ ته بيان کړه ، نبي کريمﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمايل څوک چي دانجونو لپاره تکليف پر ځان تيروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقيامت په ورځ دغه انجوني سپر وي يعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حديثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربيت ورکونکي ته په څرنګه اندازباندي ترغيب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

[1] : عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ١٤٦

[2] :عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها... كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ١٣٦.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې کړې دئ.

حضرت عائشة رضي الله عنها ديوې بلې غريبې واقعه بيان کړې ده: وايي چې يوه غريبه ښځه چې دوې لوڼي ورسره وې ماته راغله ديو څه شي غوښتنه يې وکړه، دا مبارکه فرمايي چې دا وار ما دغې ښځې ته درې خرماوې ورکړې غريبې ښځې يوه خرما يوې لور ته ورکړه بله خرما يې بلې لور ته ورکړه دريمه خرما يې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چې دواړو لوڼو يې غوښتنه ځني وکړه دغه ښځې هغه خرما نه خوړل چې بايد خپله يې خوړلې واى نيمى، نيمى يې کړه دواړو لوڼو ته يې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چې ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چې نبي کريمﷺ کورته تشريف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بيان کړه نبي کريمﷺ و فرمايل:

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.

ترجمه: بېشکه الله تعالى ددوئ دوجې دې ته جنت واجب کړئ اوددغه لوڼو دوجې يې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه. (۱)

داسلام په نظر کې دښځې لپاره داسې عزت ورکول سوى دئ چې مخکې ذکر سوه او نبي کريمﷺ تر اخير پورې دا فرمايل چې خلګو خبردار اوسئ! چې تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندې تاکيد کوم او په هغه کې دکوتاهى څخه مو بېروم يو يتيم دئ او بله ښځه ده. (۲)

داټوله ددې لپاره کول کېدل چې ښځه ناموس ده دښځې په احترام کې ددوى عزت او عفت محفوظ کيږي، او دغه هغه شواهد دي چې نبي کريمﷺ يوائې دنارينوو لپاره پيغمبر نه دئ بلکې دښځو لپاره هم پيغمبر او رسول دئ.

او دهغو شواهدو څخه خصوصا يو دميراث ورکړه ده چې دقرآن کريم په ذريعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالى فرمايي:

---

[1]: وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم، رياض الصالحين ص: ۱۳۷

[2]: عن ابي هريرةﷺ قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص: ۲۶۱ ج: ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءٗ فَوۡقَ ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۖ وَإِن كَانَتۡ وَٰحِدَةٗ فَلَهَا ٱلنِّصۡفُۚ (١)

ترجمه : الله تعالی تاسو ته داولاد دمیراث په باره کي حکم کوي چي دنارینه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، که چیري یوائحي ښځه وي تر دوو زیاتي وي نو بیا دوی ته دوې حصې رسیږي دغه مال چي مورث پري ایښی دئ او که چیري یوه (ښځه) وه نو هغې ته نیمه حصه ورکول کیږي .

نوی عصر دنر او ښځي دمساوات غوښتونکي داسلام تقسیم ښه نه بولي په حقیقت کي دانیمه دنر تر حصې زیاته ده هغه داچي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پیسې پچت ورته پاتیږي او چي یې خاوند وفات سي دده په مال کي بیا اتمه یا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلی دئ او څومره امتیاز یې ورکړی دئ.

ښځي چي تر اوسه دمیراث څخه محرومه وې اسلام هغوی ته میراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثیین) کي چي دنارینه حصه ددو ښځو برابر حصه ورکول کیږي او کله چي اسلام ښځو ته دغه حق ورکړئ نو ډیرو خلګو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسیږي چي جنګ نسي کولای او حصه هم دومره زیاته ورکول کیږي .

مګر کله چي اسلام راغلئ په دنیا کي یې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر یې دمظلومانو څخه لیري کړئ ځکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکیت اقتدار یوائحي دنارینوو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي ښځه هم دنارینه سره شریکه ده ددغه حقیقت اظهار په قرآنکریم کي داسي بیان سوي دي :

للرجال نصیب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مماترک الوالدان

---

(١) : سورة النساء الاية ١١

(c) ketabton.com: The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)
ترجمه :په هغه شيانو کي چي مور او پلار او ډيرو نژدې قريبانو پرايښي وي دناريڼوو لپاره هم حصه سته او دښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې که لږ وي او که ډيري وي .
اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسايانو او يهوديانو کار ورڅخه اخستی دهغوئ دځان څخه جوړ سوی رواجونه او ددين په نامه جوړ ټول کړی عادتونه چي دښځو په باره کي يې دين بللی وو ليرې او ختم يې کړه اسلام يو داسي نظام خصوصا دښځو لپاره دنيا ته راوړئ چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام که څوک عملي کړي نو دښځو دحقوقو په باره کي به دښځو څخه هيڅ شکايت وانه وريدل سي چونکه خلګو اوس دځان څخه دښځو لپاره ناقص قانون جوړ کړی دئ نو ولي به دښځو حقوق تر پښو نه لاندي کيږي ځکه مخلوق چي دمخلوق لپاره قانون جوړ کړی وی نو په هغه کي به نقصان او زياتوب ولي نه وي لهذا که چيري په دنيا کي دغه دا اسلام له طرفه دښځو لپاره ښودل سوی قانون ته عملي بڼه ورکړل سي نو لکه مخکي چي وويل سوه نو هيڅ حق به يې تر پښو نسي لاندي دښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ يې ناري وهي ځکه نن سبا په هغه قانون کي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان يې ورتائيد وي دښځو لپاره ايښي دي چي په نتيجه کي يې ښځي دجنسي اړيکو ښکار ګرځيدلي دي او دشهوت دپرځای کيدو والي ګرځيدلي دي او دتجارت دګرميدو ذريعه ګرځيدلي دي او ددنيا يوه ورځ داسي نه ده تيره سوې چي ددغه ډول دحقوقو له وجي چي غربي نړۍ کوشش ورته کوي چي ښځي دخپل ژوند دتنګيدو له امله خود کشی ته اماده سوي نه وي يا يې خپل ژوند دلاسه ورکړی نه وي ايا دغه حقوق دښځو لپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون کي دښځو عفت او عصمت ساتل کيږي ؟ ايا په دغه قانون کي دښځو دژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

۱: سورة النساء الاية ۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړئ.

داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کې داسلام دښمنان بلکې دانسانیت دښمنان کفار منافقین او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کې ښځو ته ورکول سوی عزت او شرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلومېږي ځکه دغه خلګ ښځې په داسې تباهۍ، بربادۍ او هلاکت کې اچول غواړي چې دهغه په ذریعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکین یعني پوره کېدو ته ورسوي او بیا ددې وروسته کمزوري ایمان والا چې نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلګ په خپله پنچه کې ګرفتار کړي الله رب العزت دداسې خلګو په باره کې ارشاد فرمایي:

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ (۱)

ترجمه: او اراده لري هغه کسان چې متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چې کاږه سئ تاسې (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لویو اولیرو سره.

تشریح: هغه کسان چې په خپلو شهواتو کښې اخته دي دا غواړي چې تاسو له سمې لاري لیري کړي یعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چې کوئ ښایي چې پوره عقل او فکر او پوهې سره یې وکړئ.

کفار او منافقین خو څه بلکې کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رایستلو څخه دا غواړي چې شیطاني خواهشات او شهواني میلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چې دخریدارانو په مخ کې ښه معلوم سي ځکه چې لیدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکین وکړي یا

---

(۱): سورة النساء الاية ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بدعمل ته ځان ورسوي او ددوئ ددې خبرې زيات ترغيب چلوي چې ښځې بايد په خپلو کورو کې دڅارديواليو څخه را ووزي دنارينوو دلاس آلې جوړې سي او دخادمي او دمينځي کارور څخه واخلي .

که موږ تاسي وګورو ښځه چې بايد عزت ورکړل سي لکه اسلام چې عزت ورکړی دئ ليکن دوئ دمينځي کار ځني اخلي دمثال په توګه په طيارو کې په حيثيت ددائر هوسټس دمزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځايو کې دښځو څخه کار اخلي چې ددوی شکل او صورت او ددوی اوازونه خلګ په فتنو کې مبتلا کړي په لوی شرکتو کې دشرکت دکاميابی لپاره يې ښځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوڅ عکسونو او تصويرو باندي خپل مارکيټنګ او په بازارو کې دخپل ځان دکاميابی دحاصلولو ذريعه او وسيله جوړه کړې ده .

دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعيت او ډول دښځو فحش تصويرونه او عکسونه دخپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي دهغه ښه خرڅولو لپاره وسيله او ذريعه جوړه کړې ده حتی چې دښځي څخه يې يو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي څوک پوه کړې نو دتليفون او موبائيل په ذريعه دښځي په اواز کي پوه کوي .

او هم هر ځای چې دخادمي ښځو ضرورت وي يو ازاده ښځه دخادمي او مينځي پر ځای راولي ، خصوصا زموږ په وطن کي پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چې ځان خو دښه دين داره کورنۍ بولي خو لور ، خور ، مور ، خانمه يې په مؤسسو کې کارکوي ديو کافر يهودي ، نصراني دڅه پيسو په تمه دکافر خادمه او مينځه ګرځولي ده چې دهغه لباس بستره او نور دځای پاکي ددې په ذريعه حاصله کړي ، او يا خو دهغه مسلمانانو په ټولنه کي يې خور ، مور ، لور ، خانمه ناسته ولاړه کوي چې په کمزوري مسلمان باندي ددده خپله هم هيڅ باور نه وي ايا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار ؟ چي دخور ، لور ، مور او خانمي په عزت باندي ځان ساتي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتيجه دا سول چې ښځو په خپلو کورونو کې خپلې حقيقي او اصلي ذمه داري څخه لاس پر سر سولي ، ددې وجې ددغو ښځو خاوندان د خپلو او لادو د تربيت او د کور د نورو ذمه داريو د پوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي د بهرنيو هيوادو څخه تربيت ورکونکو ته مجبور سوي دي چې د هغه نتيجه دا راوتلي ده چې او لاد يې بې عقيده سوی او بې تربيې سوی دئ پر ځای ددې چې تربيه سوی وای د ښنو اخلاقو دزده کولو پر ځای بد اخلاقه سوی دي حتي چې په نورو بې حساب فتنو کې ولېدلې دي ځکه لکه څرنګه چې مو مخکې وويل دا کارونه د اسلام د ښمنان کوي يا هغه ناپوه او د کمزورو ايمانی خاوندان يې کوي . اې مسلمانه پوه سه د خپل دين د د ښمنانو په فريبو او چلو باندې تر څو به غافله يې .

مسلمانه وروره دغه چې ذکر سول دا د ښځو عزت دئ ؟ دا د ښځو حفاظت دئ ؟ دا د ښځو حقوق دي ؟ که دا اسلام د د ښمنانو د ښځو د عزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

بايد انسان ځان په دې پوه کړي، چې کوم الهي احکام چې د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحريمي
۷. مکروه تنزيهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دلیل سره ثابت وي او بېله عذره یې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لایق ګرځي او منکر یې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عین
۲. فرض کفایي

فرض عین هغه دي چي کول یې د هر یوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره یې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفایي هغه دي چي کول یې پر هر یوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که یې هیڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دلیل ظني سره ثابت وي (دلیل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعیف احتمال هم وي او تر دلیل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره یې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأویل او شبهې یې پرېږدي او منکر یې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.
۲: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.
۳: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. سنت مؤكد

۲. سنت غير مؤكد

سنت مؤكده: هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم همېشه كړي وي او بېله عذره يې هيڅكله نه وي پرې ايښي، ليكن د تارک يعني پرېښوونكي لپاره يې هيڅ قسم ترټنه او تنبيه نه وي كړې، د دغه سنت مؤكده حكم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. يعني بېله عذره دواجب پرېښوونكی او عادت كوونكی فاسق او ګنهكاره دئ اودسنت مؤكد پرېښوونكی د نبي كريم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته كېږي، ليكن كه يو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو كي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غير مؤكده: هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم كړی وي او بېله عذره يې يو وخت هم پرې ايښی وي، كوونكی يې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونكی يې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عاديه هم وايي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم كړي وي، ليكن همېشه او اكثره يې نه وي كړي، بلكي يو وخت يې كړي وي. كوونكی يې د ثواب حقداره دئ او پر نه كوونكي يې هيڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو يعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح كي نفل مندوب او تطوع هم وايي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دليل قطعي او يقيني سره ثابت وي او منكر يې كافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰.

۲: (ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې عذره کوونکی یې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحریمي:

هغه دي چې په دلیل ظني سره ثابت وي او منکر یې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چې فاسق دئ او بې عذره کوونکی یې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزیهي:

هغه فعل دئ، چې په نه کولو کي یې ثواب دئ او په کولو کي یې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چې په کولو کي یې ثواب نه وي او په نه کولو کي یې عذاب نه وي. (۴)

---

[۱]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[۲]: شرح التنویر او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

[۳]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

[۴]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالی ښځه په حیث د انسان په (احسن تقویم) ښه او بهترین شکل او صورت کي جوړه کړې ده او بیا یې، په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبیعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه یې د کایناتو داهم ترینو رکنو څخه ده او د ښځي په طبیعت کي یې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ایښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ یې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته یې کشش، حیا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالی و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په یوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبیعي حیاء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبیعي حیا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتیب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقیقت کي دغه حیا چي کوم بنیادي شی په ښځه کي ایښی دئ، هغه اسلامي تربیت او شریعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حیاء او شرم نه وي هغه ښځه د طبیعت سلیمه په نزد په اصل کي حسینه نه ده. د حیاء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارینه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي دغه حیاء په اسلامي تربیت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حیاء وي. حیاء د ښځي خزانه او زینت دئ، حیاء د ښځي زېور دئ، حیاء د ښځي اصلي حسن دئ، حیاء د ښځي معراج دئ، حیاء د ښځي ما فی الضمیر دئ، حیاء د ښځي د طرفه څخه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاشرې ته د سيده والي پيغام دئ، حياء د ښځې د طرفه څخه بهترين او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حياء د ښځې د جنتي کېدو ضمانت دئ، حياء د ښځې د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حياء ده، ښځه پرده ده، حياء د ښځې هر څه دي، حياء د ښځې اصلي سرمايه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کې لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چې د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چې لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چې په قرآن شريف کې يو ځای د زينت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخيستل سوی دي. الله‌تعالی فرمايي:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ (١)

ترجمه: ورته ووايه (اې پيغمبره) چې د الله هغه ښايست (جامه) چا حرام کړی ده چې د خپلو بندګانو لپاره يې راويستلی (پيدا کړی) دئ.

دلته د زينت له لفظ څخه مفسرينو ښه لباس مراد اخيستی دئ.

دا دوهم الله پاک بل ځای په قرآنکريم کې فرمايي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ (٢)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښايسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چې اسلام د يوه داسې لباس تعين نه دئ کړی چې خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل يو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره يې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چې د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چې مختلف والی يې د احوالو او ځايو په اعتبار مختلف کېږي.

---

[1]: (سورة الاعراف: ۳۲ آيت)

[2]: سورة الاعراف: ۳۱ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايلي دي، چي په حقيقت کي د لباس مقاصد د ځايو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارينه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارينه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کريم ﷺ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د يو داسي لباس تعين نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګويا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارينه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پټ‌ښي پټ‌سي فرض دي، ځکه الله تعالی فرمايي:

يَـٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسًا يُوَٰرِى سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ (سورة الاعراف: ۲۶آيت)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلي کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پيدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښايست (پيدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

۱: مجموعة الفتاوی: ۲۲ – ۲۳ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلایلو څخه دئ، شاید چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمایي، چي: دا آیت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګویا د لباس اولین مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمایي، چي دومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارینه د ستر حدود:

د نارینه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي يې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بیا تر پښو پوري ټوله بدن د وربښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي یا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمايي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ (سورة الضحی: ۱۱ آیت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بیان وکړه.

او په حدیث شریف کي نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

څکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال کثیر من العلماء هذه الآیة دلیل علی وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الکسوة منها فرض و هو ما یستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت رکبته ... وللمرأة ... جمیع بدنها حتی شعرها النازل و الاصح الوجه و الکفین ... و القدمین (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله یحب ان یری اثر نعمته علی عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزینة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هيڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو ښاديو کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانيسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندي هيڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او ښايستوالی خپلول د بعضو صالحينو څخه ثابت دي، ځکه حضرت تميم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانيولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر څوک يې يادوي چي په دومره يې رانيولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عيب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمايل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عيب پر ونه وايي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمايل، چي: د پنځو درهمو څخه بيا تر شلو درهمو پوري وي.

---

(۱): عن عبد الله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشتری ثوبين ليوم الجمعة سوی ثوبی مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فی الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

(۲): (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجميل للترين فی الأعياد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معلومه سوه، چي باید داسي لباس استعمال سي چي اوسط قیمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسي لباس دئ، چي یا سترمند نه وي یعني د ستر ضروریات یې پوره کړي نه وي یا د کفارو د لباس سره مشابه وي، یا د یو خاص صنف لپاره حرام سوی وي، لکه د نارینه لپاره د ښځي لباس اغوستل یا د ښحي لپاره د نارینه لباس اغوستل یا د نارینه وو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل چي شریعت مقدسه حرام کړی دئ (۲)

د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت یا تشبیه په اصل کي د شبه څخه اخیستل سوی دئ، معنی یې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنی ده دوه شیان یا دوه عملونه صورتاً یو کېدل یا یو شکل کېدل او د تشبه معنی ده د بل په ډول شکل جوړول یا اختیارول او په شرعي اصطلاح کي د مشابهت معنی دا ده، چي د کافرانو سره د دوی په عقایدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طریقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دینو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ویل کېږي.

د مشابهت یا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چي ډېر کارونه یو ډول او یو شکل کېدای سي، مګر په کوم مشابهت کي چي موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چي د کفارو او فساقو د یو عمل یا د دوی د شکل او صورت سره یوشان سي دې ته مشابهت ویل کیږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چي د کفارو او فاسقانو سره په کومي حلیې او

---

[1]: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ – ص ۱۳۵).

[2]: یکره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر ای الأحمر قال الشامی رحمه الله و وجدنا النهی عن لبسه ... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتکبر ... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت یې قصداً کړی وي او یا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بیا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي یا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً یې د خلکو د لیدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په یو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نیت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه سته، چي ضرورتاً یا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل یا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول یې بیا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول یا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خیال پر کوي، ځکه د کافر یا فاسق حلیه یا شکل و صورت یې جوړ کړی وي او په بحرالرائق کي لیکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ویل کېږي، چي د هغه شیانو په شریعت مقدسه کي بد او مزموم بیان سوی وي، لکه په اوسنۍ زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کمیسان چي ځیګر او اوږې یې راوتلي وي اغوندي یا یې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دین سره هیڅ تعلق نه لري او نه یې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بیا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنیو کي ښځي یا انجوني یې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صریح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي یې په اغوستلو شرمېږي یا حیاء ورته درېږي.

نبي کریم ﷺ فرمایي:

من تشبه بقوم فهو منهم[1]

ترجمه: چا چي د یو قوم سره مشابهت اختیار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

---

[1]: (ابوداود: ـ ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايي، چي: په دغه حديث کي وجه د ممانعت دا ده چي دا د يهودو زينت او شکل دئ او دکوم شي چي علت بيان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شيانو کي چې د يهودو او نصاراوو حليه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نيت يې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نيت ضروري نه دي.

که چري يو خاص شکل يا حليه د کفارو يا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختيارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د يو جائز کار بندول عادت دفاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي، چي: تاسي به ضرور د مخکنيو امتو پيرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پوري که هغوی د سمسارې غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ور داخل سی.

(صحابه وو رضي الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د يهودو او نصاراوو هم؟

نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وفرمايل: نو د چا؟ او بيا نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل: چي د قيامت ورځ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر څو چي زما امت د مخکني امت (يهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنی او لويه خبره) يې خپله نه کړي.(۱)

نو يو چا ورته وويل: يا رسول الله صلی الله علیه وسلم! د فارس او روم په ډول؟

نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟(۲)

په دې حديث شريف کي موږ ته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چي د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

۱: (عن ابی سعيد الخدری رضي الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال: لتتبعن سنن من قبلكم ... قال فمن).

۲: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشركين، اهل كتاب، مجوسيان او بدعت كوونكي دي.[۱]

دې آياتونه په قرآن شريف كي د يهودو، نصاراوو او مشركينو سره د مشابهت او د دوی په ډول او رنګ كېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالى ارشاد مبارك دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آيت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلكو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلايل ورته راغلل ډلي – ډلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلكو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک ﷻ بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَـٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحديد: ۱۶ آيت)

ترجمه: او چي دوی د هغو كسانو غوندي ونه ګرځي كوموته چي مخكي (تورات او انجيل) وركړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت كي) زمانه اوږده سوه نو زړونه يې كلک سول (خشوع يې د لاسه وركړه) حال دا چي د دوی څخه ډېر كسان فاسقان (د شرعي چوكاټ څخه وتونكي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَـٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

(سورة الجاثيه: ۱۷ – ۱۸ آيتونه)

ترجمه: (اې پيغمبره!) يقيناً ستا رب ﷻ به د دوی تر منځ د قيامت په

---

[۱]: (اقتضاء الصراط المستقيم: ۱۳۶ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ په هغو قضاياوو کي (حقه) فيصله وکړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بيا مور ته په (مستقل) شريعت باندي وګرځولې چي د ديني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شريعت پيروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پيروي مه کوه هغه چي نه پوهېږي.

له دې ماسوا چيري چي د اهل کتابو او مشرکينو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دليل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمايي، چي:

وَ اِيَّاكُمْ وَالتَّنَعُمْ وزی اَهْلَ الشِّرکِ.

ترجمه: د تنعم (عيش پرستی) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهېز وکړئ (۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتېږي، يعني که چيري يو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا څرنګه يو مسلمان نارينه يا مسلمانه ښځه کېدای سي، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس يې خپل کړی وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات يې پرې ايښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حديث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده يې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کي به نه وي.

علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايي: که چيري فاسقان په يو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا ګومان ونه سي چي دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

۱: (صحيح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۱۹۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وجه څوک يې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.[۱]

حضرت صنعاني رحمه الله فرمايي، چي: کوم څوک چي د کافرانو او بدعتيانو سره په يو شي کي لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کي مشابهت کوي نو هغه به (د قيامت په ورځ) د دوی څخه وي.[۲]

تشبه يعني د نورو قومو د طريقو د اختيارولو شرعي احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کي مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کي مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عيسايانو) په ډول د صليب نښان يا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او يا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسي نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کي مشابهت کول مکروه تحريمي دي، مثلاً: د يو قوم خاص لباس استعمالول چي خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم يو فرد بلل کېدای سي يا د کافرانو يو بل عمل چي د دوی قومي شعار وي په دې نيت او اراده کول، چي زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحريمي دي.

۴. او کوم شيان چي د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شيان وي محض دوی ايجاد کړي يا جوړ کړي وي او د ضرورت شيان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طيارو او داسي نورو په استعمال کي حقيقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چي په استعمالولو کي يې د کافرانو سره د مشابهت نيت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کي چي څوک فاسق يا بدعتي وي د هغه وضع او حليه

---

[۱]: (فيض القدير: ج ٦، ص ۱۰۴).

[۲]: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د دوی نور هغه شيان چي د فاسقانو او بدعتيانو عمل او کار بلل کېږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتيانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده. (۱)

د تشبه د ختمېدو نښانې:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معيار دا دئ، چي د کومو شيانو په ليدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بيا تشبه نه ده او تر څو چي دغه خصوصيت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کېږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل يا د ښځو لپاره د هندوانيانو په ډول ساړی اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شيان چي منصوصي په شريعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي يا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کېږي(۲)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کريم ﷺ څخه د يو خاص لباس حکم يا د دې صحابه کرامو رضي الله عنهم په قول يا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره يې د يو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احاديثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتېږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کيږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس بايد مکمل ساتر (پټوونکی) وي

---

[1]: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمه الله، ص ۳۷۰).

[2]: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ۳۷۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سر څخه بيا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چې د ښځې ټول بدن عورت دئ، او پټوالی يې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چې کم از کم به لباس دومره پنډ وي چې بدن او جسم نه سي معلوم، که چيري لباس باريک وي نو يو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چې بدن يې ځني ښکاره نه سي.

يو وخت د نبي کريم ﷺ په خدمت کې حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې يو باريک لباس اغوستی وو، نو کله چې نبي کريم ﷺ ورته وکتل مخ يې ځني واړاوه او ورته ويې فرمايل: اې اسماء کله چې انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چې د بدن يوه حصه يې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وريره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې يو باريک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅيري کړ او بل پنډ لباس يې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخ والی شرط دئ. (۲)

دريم شرط دا دئ چې لباس بايد دومره تنګ يا چسپ نه وي چې د بدن يا جسم اعضاء يې معلوميږي، ځکه په حديث شريف کې نبي کريم ﷺ فرمايي، چې د جهنميانو او دوږخيانو دوه جماعت يا ټولۍ داسي وې چې ما نه وې ليدلي. يو جماعت د هغو خلکو وو، چې د غوايي د لکۍ په ډول يوه چلاخه يا غمچينه به يې په لاس کې وه چې په هغه سره به يې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چې ظاهراً خو يې لباس او کالي اغوستي وي ليکن په حقيقت کې لڅې وي او دوی نارينه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و علیها ثیاب رقاق فاعرض عنها و قال یا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفیه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضی الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارینوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي یعني د سر ټوله وربښتان به یې د سر په یوه حصه باندې جمع کړي وه، داسې ښځې به نه جنت ته داخلیږي او نه به د جنت خوشبویي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبویي تر ډیرې فاصلې پورې ځي.(۱)

څلرم شرط دا دئ، چې دغه لباس به د کافري یا فاسقي یا بیکاري ښځې فیشن نه وي، ځکه چې د مسلماني ښځې لپاره دا نه ده په کار چې د کافري یا فاسقي ښځې لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځې د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنه څخه روایت دي، چې:

نبي کریم صلی الله علیه وسلم زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چې ما اغوستي وه ولیدل نو ویې فرمایل، چې دا د کافرانو کالي یا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چې د کافرانو د لباس د رنګ د وجې منع وفرمایل نو د کافرانو په ډول یا بعینه د هغو په شکل لباس جوړول خو بیا بیخي نه دئ جائز.(۲)

پنځم شرط دا دئ، چې د ښځې لباس به د نارینه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارینه وو لباس اغوستل او نارینه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي، چې د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارینه وو باندې او د نارینه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندې لعنت وي.(۳)

شپږم شرط دا دئ، چې لباس به یې د فخر، تکبر او ریاکارۍ نه وي ځکه ریاکاري هم یو شرک خفي دي او تکبر د سلو بلاوو څخه یوه بلا ده، او نبي

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال راى رسول الله على ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ۱۹۳، ج ۲).

۳: عن ابن عباس رضي الله عنهما قال لهن النبي صلى الله عليه وسلم المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم ﷺ فرمايي چا چي په دنيا کي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چي: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کي دغه خبره مراعتول په کار دي، چي نه فضول خرڅي پکښي راسي او نه داسي وي چي د ډېرو کمو پيسو وي، چي بخل پکښي راسي او يا يو سړی خوار پکښي معلوم سي، بلکي متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چي: په لباس کي به يو داسي شی نه وي موجد چي د هغه د وجي يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کي د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي چي نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجي ناراضه سو، چي پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چي هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورځي په کوم کور کي چي عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړي مرتبې پوره کوي، ځکه چي د آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها څخه د جنت لباس

۱: عن عبدالله بن عمر رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

۲: عن عائشة رضي الله عنها انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیري سو نو فوراً یې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي باید څوک د عریانیت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عریانیت (لڅوالی) د حیوانانو خاصه ده.

بیا دین اسلام خو فطرتاً دین دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شریعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بیان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حیا ده. لکه څرنګه چي نبي کریم ﷺ حضرت اسماء رضی الله عنها د باریک (نازک) لباس په اغوستلو کي ولیدل مخ مبارک یې ځني وګرځاوه او ورته ویې فرمایل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن یا جسم یوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځای تهبند (لنګ) استعمالېدی، ځکه په حدیث شریف کي راځي چي یوه صحابیه رضی الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کریم ﷺ د دې خوف (بېري) چي ستر یې نه وي ښکاره سوی خپلي سترګي پټي کړې او بیا چي کله صحابه وو رضی الله عنهم ورته وفرمایل چي یا رسول الله ﷺ! هغې ښځې خو پرتوګ اغوستی وو، نو نبي کریم ﷺ د ستر د پټولو اهمیت بیان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې یعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.(۱)

لهذا کومه ښځه چي ځان دینداره بولي او غواړي چي د نبي کریم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حدیث شریف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظیفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځینه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قیامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

۱: (مجمع الزوائد : کتاب اللباس والزینة، ج ۲، ص ۸۰۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځي ټوله بدن عورت دئ، ځکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ايمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

ځکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالی رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدينې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالی دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پر خپلو سينو دي د خپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني يې څني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سينه باندي يې واچول او ځانونه يې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حياء او شرم وربښيي، د نامحرم سره يې د يو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باريک (نازک) وي يا چسپ وي يا لنډ وي يا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه يې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باريک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستوڼو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان يې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښوي، ځکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حياء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حياء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځيني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب يې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځي سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵۶، ط: المکتبة الشاملة.

۲: النور، اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني وربښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي.[1]

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښي پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فېشن پرستي:

خصوصاً په اوسني زمانه کي د فېشن پېروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي پخپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره څخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

---

[1]: (مشکوة: ج ۱، ص ۳۰۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د یوې ښادۍ لپاره یو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي یې نه سي اغوستلای، ګویا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او یا دا یې بد بولي، چي په یوې ښادي کي یې یو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي یې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا یوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، یا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول یا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره یا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بیا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه یو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځایو کي نبي کریم ﷺ د ښځو د زینت په خاطر سپین لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زینت پکښي راسي جائز دي.

البته که یو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارینه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره یې بیا هغه رنګ استعمالول د نارینه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باریک وي چي د هغه ښځه د بدن دننه حصه معلومېږي یا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځیني وخت تر لڅ بدن ډېر شهوت پیدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

---

[1]: یجوز للمراة ان تلبس من الثیاب ما هو معتاد للناس من ای لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوی هیئة کبار العلماء: ص ...).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رضي الله عنها داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې ځنو ښځي حضرت عائشې رضي الله عنها ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وکتل، نو حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوندونه اخلئ.(۱)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي.(۲)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. ځکه يو وخت حضرت عائشې رضي الله عنها ته د دې وربره حضرت حفصه بنت عبدالرحمن رضي الله عنها راغله په دې وخت کي حضرت حفصې رضي الله عنها باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې رضي الله عنها د دې ځنو پوړنی واخيستی ورڅيري يې کړ او له خپل ځان ځنو يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث ځنو دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو ځنو ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو كثيفا لا ترى البشرة منه، (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظى والاباحة).

و روى ابو سعيد الخدري رحمه الله عنه عليه السلام انه قال: لا ينظر الرجل الى عورت الرجل ولاالمراة الى عورة المرأة، (احكام القرآن للترمذي: ج ۳، ص ۳۲۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر وربښتان، غاړه او ځيګر پکښي پټ وي.(۱)

ايا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو ديندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عيب او بد بولي مګر بيا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي يا په بيابان کي اوسي، يعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا يو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شيخ الاسلام جعفر کناني رحمه الله پخپل کتاب کي يو حديث رانقلوي، په حديث شريف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بيابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پينټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنۍ زمانه کي نارينه او ښځينه مسلمانان د کفارو او مشرکينو لباس اغوندي يا ښځي د نارينه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول ﷺ په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقۍ شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ايماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حيواني، شهواني او د لعنت او نافرمانۍ ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پينټ شرټ (کوټ پتلون) په نامه يادېږي د کفارو او مشرکينو او بې حيايۍ لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي دغه لب س اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پتلون (پينټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، يعني د تنګ والي د وجي داسي

۱: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن على عائشة رضي الله عنها و عليها خمار رقيق فشقته عائشة رضي الله عنها و كستها خمارا كثيفاً (مشكوة: ص ۳۷۷، ج ۲)

۲: (بلوغ القصد والمرام ببيان بعض ما تنفر منه الملائكة الكرام).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې يې په شريعت مقدسه کي اغوستل جائز نه دي.(١)

د سانې اغوستلو حکم:

چيري چي په مسلمانانو کي سانۍ اغوستل رواج نه وي، بلکي يوازي د کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلته د سانۍ اغوستل د کفارو سره يا فاسقانو سره د مشابهت د وجي يې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کي هم د سانۍ اغوستلو رواج وي نو بيا اغوستل يې جائز دي. البته اوس چي کومي عامي سانۍ اغوستل کېږي، هغه داسي وي چي په هغه کي د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکي لاسونه يې تر بغلو پوري لڅ، شا و نس او سر يې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس بايد داسي وي چي د دوى بدن او جسم ټوله پکښي پټ وي، لکه څرنګه چي د لباس په اصولو کي ذکر سول او دغه عامي سانۍ چي اوس اغوستل کېږي په دې کي هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل يې جائز نه دي.(٢)

د فراکي لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چي په هغه کي بازوګان تر بغلو پوري سره د سينې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کي يو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته يې ور اغوستل جائز دي،

١: ليس للمرآة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلك من تحديد جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فى البنطلون انه ضيق ... الخ.

فتاوى هيئة الكتاب العلماء: ج ٢، ص ٢٣٩، احکام تجميل النساء: ج ١، ص ٢٢٩، امداد الاحکام: ج ۴، ص ٣۴٠.

٢: (امداد الاحکام: ج ۴، ص ٣۴٨) الشرط السابع: عدم التشبه بالكفار و اهل الكتاب والفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تجميل النساء: ج ١، ص ١١١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا خبره ده چې کوچنۍ نجونې باید د کوچنیوالي څخه د دا ډول لباسو څخه لیرې وساتل سي، ځکه چې د دا ډول بېکاره لباس اغوستل یې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربیت غوښتنه هم دا ده چې د لویښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.(۱)

د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نیم لستوڼي لباس اغوستل په داسې ځایو کې چې هلته یوازې د ښځې محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوریی او داسې نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حیاء او شرم له مخې مناسب نه دي او په داسې ځای یا کور او ماحول کې نیم لستهوني لباس اغوستل چې نامحرم یعني هغه څوک چې د دې نکاح ورسره صحیح کېږي یا یو وخت ورسره صحیح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کې چې هلته لېوږونه، د خاوند د اکا زامن ورسره په یوه کور کې اوسي جائز نه دي، ځکه چې لېورونه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسې نورو د خاوند قریبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅې یا بازوګان لڅول بیا بېخي نه دي ورته جایز.(۲)

د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم:

داسې لباس یا قمیص چې په هغه کې سینه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسې نورو په مخکې اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حیا له مخې د خپلو محارمو په مخکې یې

[1]: (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ – ردالمختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

[2]: یری المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزینة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفیه ... و قید بعضهم بان رویة الیدین الماجة الی المرفقین و هذا کله بشرط امن الشهوة (احکام تحمیل النساء: ص ۱۰۴).

و من محرمة هی من لا یحل له نکاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدرالمختار: ج ۶، ص ۳۶۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحیح کېدای سي اغوستل يې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قریبان ورسره اوسېږي.(۱)

د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم:

یو فېشن خو د برچاکي قمیص دا دئ چي بارچاک يې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم یو شی يې پر سر اچولی وي بیا يې هم د بارچاک د طرفه ځخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قمیص کي هم ستة چي د مخ د لمني طرف ته يې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي یا تر نامه یو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حیایۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که يې د برچاکو څخه بدن نه معلومېدی بیا هم د شرم او حیا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غیرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټې او مستوري وي.

د حضرت هندي رضی الله عنها د قمیص د لستوڼو په باره کي راځي، چي هغې د لویو لستوڼو والا قمیص اغوستی، ځکه دا وایي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(۲)

۱: و من محرمة هی من لا یحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر و الساق و العضدان امن شهوته ... و الا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦٤ – ٣٢٩).

۲: (فتح الباري: ج ۱، ص ۳۷۳).

لا یجوز لبس الرقیق من الثیاب اذا کان یشف عن العورة، فیعلم لون الجلد من بیاض او حمرة سواء فی ذلک الرجل و المرأة ولو فی بیتها ... الخ (الموسوعة ....، ج ٦، ص ١٣٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه تر سره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د دوږخیانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح یې ورسره صحیح کېږي) جائز دئ.

نبي کریم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمایي: که څه هم لباس به یې اغوستی وي لیکن د تنګوالي یا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پیدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځو سوو کلونو تر مسافت پوري رسېږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) یې تر معلومېږي اغوستل یې جائز نه دي او پرهېز یې د اغوستلو څخه ضروري دئ.[1]

د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پایجامې په نامه هغه پایجامه یا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښي کښېنستلای هم نه سي. دا پایجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله یې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثله فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

[1]: عن ابي هریرة ﷺ انه قال: نساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات لا یدخلن الجنة و لا یجدن ریحها و ریحها یوجد من مسیرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما یکره النساء لباسه).

و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل فی النظر والمس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا دغسي پايجامې چي مخکي يې ذکر وسو نه د نارينه وو په مخکي او نه د ښځو په مخکي يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سي.(١)

د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چي ډېري ښځي يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چي پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاک ورکړی وي نو د دتګ په وخت کي يا بېله تکه يې د دغه بارچاک څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني ښځي اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخکي يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چي د محرم په مخکي يې په اغوستلو کي د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کي مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.(٢)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چي صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

---

(١): عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ٢، ص ١٦١، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظ والاباحة).

(٢): و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدر المختار: فصل فى النظر والمس، ج ٦، ص ٣٦۴).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالكفار و اهل الكتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احكام اتجميل النساء: ج ...، ص ١١١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دئ، ځکه چي ستر ډېر ښه پټېږي او شريعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضيلت ورکړی دئ، چي په هغه کي د انسان ستر ښه محفوظ وي.

يو د پايجامې په نامه يو خاص پرتوګ بعضي ښځی اغوندي چي هغه په جوړولو کي سيده غيږچي کوي نو د جوړښت اندازه يې داسي وي لکه يوازي چي پايڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل يې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل يې مناسب نه دي.

لهذا د پايجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضيلت لري، او نبي کريم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمايلې ده.(۱)

د مکسي قميص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قميص دئ، چي په اوسني رواج کي يې څوک د واده په شپه په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، يو هغه ډول وي چي لمن يې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پوري چي لمن يې په ځمکه کښږي يا يې په لاس کي ورسره را اخيستې وي او ددې سره يې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سينې په حصه کي تنګ هم وي او بله د يادولو وړ خبره دا ده چي د مکسي په نامه لباس د عيسوي ښځو خاصيت دئ، نو د دغسي مکسي قميص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چي يوازي يې لمن غټه وي نور لستوڼي يې پوره وي د سينې پر حصه باندي څه اندازه پراخ هم وي نو بيا يې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چي بې ضرورته اسراف ډېر پکښي سوی وي او اسراف يو خو د پيسو د طرفه وي چي د يوې شپې لپاره يې په ډېرو پيسو رانيسي يا يې کرايه کوي او هم دا اسراف دئ چي تر کر د ضرورت څخه زيات پکښي کار سوی وي.(۲)

۱: لبس السراويل سنة و هو من الستر الثياب للرجال والنساء: (كذا فى الغرائب هنديه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: كتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه، (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فى اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم:

د مکسي قميص يو ډول هغه وو، چې مخکې يې حکم تېر سو، چې هغه يوازې په ناويانو باندې د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قميص دا دئ، چې عامې ښځې يې اغوندي د هغه د جوړښت کيفيت هم دوه ډوله دئ، يو خو داسې وي چې تر بيجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه يې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قميص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چې د چا پر بدن باندې ډېر چسپ وي چې د هغه ښځه د انسان اندامونه او ساخت يې واضح معلومېږي او لستوڼي يې هم لنډ وي نو د دغسې مکسي قميص اغوستل چې دومره تنګ وي لکه مخکې چې وويل سول جائز نه دي (١)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ده چې مخکې به يې قميص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه يې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کې د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، ليکن د هغه سره فرق ډېر لرې هغه دا چې يو خو يوه اندازه تنګ وي دوهم دا چې قميص يې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چې محض يې سروزنه په پټه وي، نور يې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسې لباس يا قميص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غير اسراف و لا مخيلة و هذا من هذا (تفسير ابن کثير: ج ٣، ص ٣١٤).

يتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسير الماتريدي: ج ٤، ص ٢٨٠).

و ابن عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ٦، ص ٥٥، کتاب اللباس).

١: و علی هذا لا يحل النظر الی عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ٦، ص ٣٦٦، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره بې حيايي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بيا د نارينه وو په مخکې يې اغوستل د ښځې بې حيايي په ګوته کوي، نو ځکه يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د انارکلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کيفيت او طريقه يې تر ډېره حده صحيح وي او جوړښت يې دا ډول وي چې قميص يې ګردي او پراخ وي او دا ډول يې پايجامه هم صحيحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کيفيت وي نو اغوستل يې جائز دي.(۲)

د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوري پنجابي لباس جوړ داسې وي چې قميص يې بارچاکونه لري او پرتوګ يې ډېر تنګ وي چې پر بدن باندې ډېر چسپ وي او د دغه سره يې بعضې ښځې يې د قميص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسې کيفيت او صورت کې چې جوړ وي د چوري پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوري پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کې نه وي يعني د قميص لستوڼي يې لنډ نه وي او پرتوګ يې پر بدن باندې چسپ نه وي نو بيا يې اغوستل جائز دي.(۳)

د ساوريا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوريا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې جوړښت يې په دا طريقه وي

---

[1]: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوى هيئة كبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۹).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غير فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، سعيد).

[2]: لا بأس بلبس الثياب الاجميلة اذا كان لا ينكر عليه في (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فى اللباس).

[3]: و على هذا لا يصل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې قميص يې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ يې جوړوي، چې څوک يې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه ځني واضح معلوميږي، لهذا د دغسې لباس اغوستل چې د چا د بدن ساخت او اندامونه يې واضح معلوميږي جائز نه دي حرام دي. (۱)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو ښځه مشهور لباس دئ، چې اوس يې څوک د بنګله په نامه باندي هم يادوي، د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ډول وي چې د نامه تر حدودو پوري يې جانکټ وي او بيا جلا لمن وي، يعني جوړ يې داسي وي چې جانکټ يې جلا وي لمن يې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کيږي، بعضي ښځي يې بيله لستوڼو يا نيم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه يا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چيري بيله لستوڼي يا نيم لستوڼي وي نو اغوستل يې جائز نه دي، البته که لستوڼي يې پوره وي نو بيا يې اغوستل جائز دي. (۲)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چې په دا ډول يې څوک جوړوي چې قميص او پرتوګ دواړه آزاد جوړيږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسې صورت کي يې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات يې څوک داسي هم جوړوي چې لستوڼي يې نه وي ورکړي که يې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بيا

۱: قال العثماني مدظله العالی: فکل لباس ينکشف معه جزء من عورة الرجل و امرأة لا تقره الشريعة الاسلاميه مهما کان جميلاً ... و کذلک اللباس الرقيق او الاصق بالجسم الذی يحکی للناظر شکل حصة من الجسم ... فهو فی حکم ما سبق فی الحرمة و عدم الجواز (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۸، کتاب اللباس).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کي د ښځو د لباسو ډيزاينونه او فيشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چي د هغو د جوړښت کيفيتونو ته او د جوړ طرزونو ته ځوک په تعجب کي کېږي، د هغو فيشني لباسو څخه يو لباس په نامه ګير پرتوګ دئ، چي جوړ يې داسي سوی وي چي پرتوګ يې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قميص يې لنډ ور جوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چي يو طرف ته پرتوګ يې دومره لوی وي بل طرفته يې دومره کوچنی او لنډ قميص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکي په دا ډول لباس اغوستلو کي يو ډول بداخلاقي، بې حيايي او اسراف هم وي نو لهذا د يوې مسلماني او حياداري ښځي لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چي مکمل ځوک پکښې مستور وي يعني پخپل مناسب انداز باندي جوړ وي، چي نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چي لستوڼي يې لنډ وي او د قميص غاړه يې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چي ښه ځوک پکښې مستور وي په اوسني وخت کي

۱: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالكفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... ای فی الاثم و الخير ... (مرقات المفاتيح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فی هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة فی الدينا البسه الله ثوب مزلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابوداود: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (١)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسني زمانه کې بعضې څوک دا فکر کوي چې څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسي ډول ډول لباسونه رائج سول، چې په هغو کې د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضې داسي وي چې د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضې دا ډول وي، چې ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايی او بې شرمی او بداخلاقی شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چې نن سبا يې بعضې ښځې د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چې يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چې د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چې د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چې د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چې په هغه کې د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چې بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (٢)

١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل فى اللباس).

فان الاسلام ... لم يقصره على نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادى (تكملة فتح الملهم: ج ٤، ص ٨٧).

٢: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سينه بند د استعمالولو حکم:

د سينه بند د استعمال بنيادي مقصد د ځيګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره يې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چيري د سينه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځيګر ښکاره او واضح پکښي معلوميږي نو بيا يې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند دمخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول يې جائز نه دي.(۱)

د زنانه جانکټ (انګيا) د اغوستلو حکم:

هغه جانکټ (انګيا) چي عموماً د ښځو لپاره د يخ څخه د ځان ساتلو لپاره جوړيږي او کيفيت او جوړ يې هم د نارينه وو د جانکټ (انګياوو) څخه جلا وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جانکټ (انګيا) جوړ او استعمال د نارينه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره يې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي.(۲)

والغالب فی البنطلون انه ضيق ... (فتاوی هيئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۱).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحياء و خدشاً للمروءة ... حتی لا يکون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احکام لتجميل النساء: ج ۱، ص ۱۰۷).

[1]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[2]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحديث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العکس فی اللباس والزينة ... دون الاخر (احکام تجميل النساء: ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم:

رخچيني پر دوه ډوله دي، يو هغه ډول دي چي د نارينه وو لپاره خاص دي، چي عموماً يې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچيني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچيني دي چي بعضي سپين سري ښځي يې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت يې استعمال جائز دي. البته که چيري يې استعمال د فيشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلی وي نو بيا يې هم استعمال جائز نه دئ.[1]

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

دري ډوله تصويرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي يا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصيل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان يا نورو حيواناتو يا مرغانو.

دوهم:

د غير ذی روح (د ساه نه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شيانو.

دريم:

د کفارو د شعائرو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صليب يا د هغو نښو تصويرونه چي دوی ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوی د ممالکو د بيرغونو تصيرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم:

---

[1]: عن ابن عباس ﷺ قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهين من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳
اذا کان اللباس غالبه لباس رجال نهيت عند المرأة و ان کان ساتراً (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذي روح (ساه اخیستونکو شیانو) لکه د انسانانو، حیوانانو او مرغانو عکسونه جوړول یا په بل باندي جوړول یا د کېمرې په ذریعه ورڅخه اخیستل یا پخپله اخیستل یا په کورونو کي ایښوول یا ځړول یا پر لباسو باندي نقش کول یا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي دا ټول په شریعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی یې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځایو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي د نارینه او ښځینه وو لپاره مکروه تحریمي دي.

لیکن بعضي غافله مسلمانان یا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي یا یې په ښځو یا پخپلو کوچنیانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه یا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګیا یا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان یې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی یې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حدیث شریف کي نبي ﷺ فرمایي:

عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ یقول اشدالناس عذاباً عندالله المصورون.(١)

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه څخه روایت دئ: دی وایي چي ما د نبي کریم ﷺ څخه واورېدل چي د قیامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي:

١: (مشکوة: ج ٢، ص ٣٨٥).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عن ابن عباس رضي الله عنه سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فى الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي چي د نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه مي واورېدل چي ده مبارک وفرمايل: چا چي يو صورت په دنيا کي جوړ کړ نو د قيامت په ورځ به دی مکلف سي چي دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه ورکړه، دی به يې نه سي ورکولای.

او نبي کريم صلى الله عليه وسلم په بل حديث شريف کي فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چي په کوم کور کي تصويرونه (عکسونه) وي يا سپی وي و هغه کور ته د رحمت ملائکي نه داخلېږي. (۳)

که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) ډېر کوچني عکسونه وي؟

که چيري تصوير (عکس) ډېر کوچنی وي او د ليري ځای څخه نه معلومېږي، که څه هم ځوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فکر کولو سره ورته معلوم سي نو د مجبورۍ په وجه يې اغوستل جائز دي او بېله

۱: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

۲: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

۳: فظاهر كلام النووى فى شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره فصنعته حرام بكل حال ... و سواء كان فى ثوب او بساط ... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ٦۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه ... و هو اى الثوب مكروه بذاته: فكيف به فى الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فى لباسها او فى حليها هو أمر محرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورته يې اغوستل ښه کار نه دئ[٦١].

پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سر نه وي يعني ورڅخه قطع سوی يا يې مخ نه وي يا يې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصوير جوړښت داسي سوی وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي يا يې وروسته تر جوړښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصويرونه (عکسونه) وي جائز دي.(۱)

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصويرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جايز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.(۲)

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم

د صليب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

[٦١] (الا ان تكون صغيرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حكم الوثن لا تكره فى البيت والمراد بالصغيرة التى لا تبدو للناظر على بعد و الكبيرة التى تبدو للناظر على بعد (كذا فى فتح القدير: ص ۴۱۴، ج ۱).

[۱]: او مقطوعة الرأس اوالوجه او ممحوة عضو لا تعيش بدونه... قوله او مقطوعة الرأس اى سواء كان من الاصل او كان لها رأس و محى و سواء كان القطع بخيط... برون الرأس عادة (الدرالمختار مع رد المختار: ج ۱، ص ٦۴۸، سعيد).

[۲]: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة و لا التكسب به: وسواء الشجر المثمر و غير (شرح النووى على الصحيح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، كتاب اللباس).

فان غير ذى الروح لايكره كالشجر (فتح القدير: ج ۱، ص ۴۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنيا ټوله تجارت تقريباً په اوسنۍ زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ يو مهم کار يې د خپل دين د ترقۍ او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دين او باطل مذهب عقيده او د هغه ښبي و ښاني د فېشن او ډيزاين په صورت کي په ټوله دنيا کي وغوړولې او نشر يې کړي او د شعائرو نشر يې دا ډول نه دئ چي يوازي پر يو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچينه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعليم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شيانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي يو ډول د ډولونو يو تصوير (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د ښان عکس وي چي صورت او کيفيت يې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق يې دا دئ چي په صليب کي يې لاندي خط اوږد وي، کله د يهودو د شپږ کونجه ستوري تصوير (عکس) وي. اوس موږ د غه کار ته سازش ويلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا يو فکري جګړه ده چي مغربي هيوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان يې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډيزاين په نامه يې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې يې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنيا کي يې خپل د دين شعائر پيژندلي دي حتی چي محض يو کمزوري مسلمانان يې هم استعمالوي او د صليب د ښان استعمال خو څه بلکي ماتول يې په شريعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کريم ﷺ عمل هم دا وو، چي چيري به يې داسي شی وليدی چي پر هغه باندي د صليب د ښان سره مشابهت وو نو نبي کريم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صليب د ښان عکس د نورو شيانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

[1]: عن يحيى عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم يكن يترک فی بيته شيئاً فيه تصاليب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صليب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د يوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخيستونکو تر تصوير ډېر بد په شريعت کي بلل شوی دئ.

او د صليب نښان استعمالول يو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي: چا چي د دوی سره (يهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نيت يې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقيده کي ګډ بلل کېږي او د صليب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عيسی عليه السلام وفات سوی دئ او دغه عقيده د قرآنکريم د آيات څخه صريح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صليب د نښان استعمالول د اسلامي غيرت خلاف دي او په شريعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صليب تصوير وي د ټولو مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي.(۱)

د کفارو د بيرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي يا پر نورو داسي شيانو باندي چي پر هغه باندي د بيرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بيا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بيرغونه وي او د ملک بيرغ دا د هغه ملک يا وطن علامه او نښاني وي او د کفارو د ملکو بيرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول يا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هيواد بيرغ وي د مسلمان د اسلامي غيرت خلاف دي او بل دا چي په حقيقت کي د کفارو د بيرغ

۱: من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخير (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصليب شعار يختص بالنصاری و هو أمر عبادة لديهم ... و لبس المسلم له يعد رضياً بالانتساب اليهم ... و لبس الصليب فيه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی زعمهم انهم قتلوا عيسی عليه السلام و هذا مناف لصريح القرآن، حيث يقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه لهم (احکام تجميل النساء: ص ۳۴۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل یو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي نښنو سره محبت نه کول دي او نبي کریم ﷺ چي د صلیب او د شرک نښې ماتولې او بیا د نبي کریم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو دزیم ... ځخه ځان وساتئ (۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هیوادو بیرغونه وي او دا عمل د اسلام د غیرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي یا بل د اغوستلو پر شي باندي یا په کور کي د ځړولو یا اینښوولو پر شي باندي تصویر (عکس) وي نو اول خو دي یې لیري کړي او د اینښودلو او استعمال څخه دي یې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که یې لیري کول یا ضایع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بیا دي په لاندي طریقو کي په یوه طریقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصویر (عکس) سر دي ور څخه پرې کړي ځکه علماء فرمايي چي کله د تصویر سر ور څخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي[۶۷].

دوهم:

د تصویر (عکس) هیئت دي ور خراب کړي که څه هم نیمی پاته سي.

دریم:

یا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي یا دي داسي کار ور څخه واخلي چي په هغه کي د تصویر توهین راسي.

څلورم:

یا دي پر تصویر (عکس) باندي یو شی وموږي چي د تصویر هیئت ختم

۱: و ایاکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحیح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

(۶۷): (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي يا يې هيئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صليب تصوير وي يا د صليب مجسمه وي نو تصوير دي خراب کړي او که يې مجسمه وي نو بيا دي يې ماته کړي.

که د صليب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي يې خراب کړي که څه هم د صليب نښان پر قالين، غالۍ، فرش باندي وي بيا يې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صليب نښان د تصوير څخه ډېر شنيع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نيت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاريخ دئ، او مهرجان چي د ميزان اول تاريخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهليت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کريم ﷺ مديني منورې ته تشريف راوړی د مديني منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، يعني په دغو ورځو کي يې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به يې اغوستل او داسي نور، نو نبي کريم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وويل، چي د جاهليت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پيغمبر ﷺ وفرمايل: په تحقيق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خيرتر دې درکړي دي يوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بيا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې يې، آن تر نني زمانې پوري چي په اوسنۍ زمانه کي بعضې کمزوري مسلمانان يې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، يو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، يو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسيانو، مشرکينو او شيعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان کانت الصورة الذرات الارواح و هی فی لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احکام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي په دې نيت چي د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.[۱]

د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زينت لري او د لباس د لا زينت او ښايست لپاره ښځي پر لباسو باندي د کشيده کارۍ کار يا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشيده کاري سوی لباس اغوستل جائز څه بلکي افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چي د شريعت مقدسه د اصولو مطابق وي.[۲]

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځي اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکي په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترين کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندي نقش او نګار دا ډول وي چي په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بيا د دا ډول دستکلو

---

[۱]: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).
قال المظهر فيه دليل على ان تعظيم النيروز والمهرجان و غيرهما ای من اعياد الکفار منهی عنه.
والاعطار باسم النيروز والمهرجان لايجوز (مجموعة الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).
و يخروجه الی نيروز المجوس لمرافقته معهم فيها ... و باهدائه ذلک اليوم للمشرکين و لو بيضة تعظيماً کذلک (هنديه: ج ۲، ص ۲۷٦).

[۲]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهية).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ (۱)

په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند يې مړ سوی وي يا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مرګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښايسته لباس اغوستل يا د ښايست شيان استعمالول جائز نه دي (۲)

د ښځو لپاره د وريښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د وريښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که وريښم اصلي وي که مصنوعي وي، که يې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د وريښمين لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارينه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د وريښمين لباس اغوستل جائز نه دي (۳)

د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لويو ښځو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو ښځو ښخه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي يا د فتنې

۱: و ثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها و هو الجورب او النعل ان كان من النوع الساتر (تجميل احكام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى و لا تخصب ولا تكتحل، (مشكوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و يحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: كتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). يكره لبس الحرير للذكور صغيراً كان او كبيراً، (الفتاوى السراجيه: باب فى اللبس، ص ۷۵، سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېره د ډېر کوچنیوالي په خاطر نه وي نو اغوستل یې جائز دي، البته چي آینده د دغو کوچنیو نجونو تربیه او عادت خرابېږي یا په لوی والي کي یې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه یې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شیانو تصویرونه (عکسونه) وي یا د صلیب تصویر (عکس) وي او یا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنیو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لویانو نارینه او ښځینه وو لپاره یې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنیو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که یې په واغوندي ګناه یې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نیت

تر ټولو دمخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نیت خپلول چي زه کوم لباس

[1]: اما الصبیان: فان کان ممیزاً غیر ذی شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الرکبة اذ انه لا شه [illegible] له اشبه الطفل ... و لا یجب لاستتار عمن هودون سبع سنین فی امر من الامور (احکام تجمیل [illegible]: ص ۱۰۲).
و ما یکره [illegible] لبسه یکره للغلمان والصبیان ... ولاثم علی من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هندیه: ج ۵، ص [illegible]۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالی د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چي الله تعالی ما ته د داسي لباس د اغوستلو توفيق راکړی او د رانيولو قدرت يې راکړی دئ، چي د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښايسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده.

بېشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي ووينې (۱).

(۲)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُللهِ الَّذِیْ کَسَانِیْ هَذَا الثَّوْبَ وَ رَزَقَنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّیْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالی لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته يې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد يې ما ته راکړی دئ (۲)

(۳)

لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه څخه شروع کول يعني د قميص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستوڼی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پايڅه په پښه کول، د نبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (۳)

(۴)

۱: ترمذي: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

۲: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

۳: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: كتاب اللباس، ج : ٦ ص : ٣٩٠ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ١٦٨٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، يعني د قميص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پايڅه کښل سنت او د لباس آداب دي (۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو يا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندي ذکر سوې دعا دي ووايي:

بسم الله الذي لااله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل يا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ايمان لري نو موزې دي نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی يې نه وي.

تشريح: که څه هم دغه حديث د الفاظو له رويه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي (۳)

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدكم فليبدأ باليمنى و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي رحمه الله فيستحب البداءة باليسار فى كل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلك ... والسراويل والكم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذكار النووي: ص ۲۴).

۳: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، یو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قمیص یې د پښو (بجلکو) څخه یوه لوېشت لوړ.

دوهم: جائز لباس یې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه یې قمیص یو شرعي ګز لوړ وي(۱)

(٧)

په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزویر یعني د خلکو په مخکي خپل ځان یا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس یوازي زه لرم، بل څوک یې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طریقه ځان ښایسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او میانه روي اختیارول په کار دي(۲)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف... عند تطبیقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجمیل النساء: ص ۳۵۵).

۱: و عن ابن عمر ﷺ قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنین فی الذیل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن یرسلن الینا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ۷۷٦، باب فی قدر الذیل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما یزید علی هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ۲۵۹، ج ۱۰).

۲: عن عائشة ﷺ ان أمراة قالت یا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم یعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم یعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس والزینة، باب النهن عن التزویر، ص ۱۹۲، ج ۲).

والمقصود ان یظهر للناس اتصافه بدالک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذریعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي(۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه یو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خیرن سي نو پرېولل یې په کار دي، او نبي کریم ﷺ یو ځوک ولیدی چي هغه خیرن لباس اغوستی وو، نو نبي کریم ﷺ وفرمایل: آیا پاکونکی او یا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای(۲)

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حیا د ښځو لپاره زینت ده، نو کله چي د ښځي څخه حیا ورکه (لیري) سي ګویا هر شی ور څخه ولاړل، ځکه حیا د ښځي لپاره خزانه او ښایست ده.

(۱)

د نارینه وو د مجلس اجازه

ښځه باید هغه مجلس ته چي په هغو کي نارینه ناست وي اجازه واخلي که

۱: التواضع فی اللباس والتوسط فیه، فیستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجمیل احکام النساء: ص ۳۵۸).

۲: عن جابر بن عبدالله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر علیه ثیاب وسخة فقال اما کان هذا یجد ماء یغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم وروښه یې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کي.

(۲)

په کښته اواز خبري کول

ښځه باید په کښته آواز همېشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

دلاري پر کناره تلل

ښځه چي کله د یو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کي نه ځي بلکي د لاري پر اړخ (کناره) باید ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه باید په ټلیفون کي یا په عام ځای یا لار کي په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبري نه کول

د ښځي لپاره په لار کي په زوره خبري کول یا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتیاط کول په کار دي.

(۷)

په یوازي ځای کي لباس بدلول

ښځه باید د لباس د بدلولو پر مهال په خونه یا بل داسي ځای کي چي دا لباس بدلوي یوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه باید حمام یا پای خانې (د ضرورت ځای) ته د داخلېدو په صورت کي دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سینګار په اړه
د زینت، جمال او تجمل معنی

زینت:

د زینت لغوي معنی د سمولو او ښایسته کولو په معنی ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنی راځي، چي د هغه مقابل طرف (شین) د خراب سوي په معنی راځي.

د زینت اصلي ماده زین ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزین ویل کېږي او دا ډول د زینت معنی پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شی سم سوی وي یا سم سي او د دغه یو لفظ د تزئین هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنیت په لغت کي پر یو زائد شي باندي یې اطلاق کېږي، یعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زینت ویل کېږي.

لهذا زینت سینګار او ښایسته جوړولو ته ویل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښایست والي په معنی دئ، او د دوی دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال یا ښایسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سیرت دواړو باندي هم راځي، جمیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا ښايسته د مکمل جسم او د حسين صورت درلودونکي حيوان ته ويل کېږي.

يعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زينت د مصنوعي حسن يا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زيات سوي وي د هغه نوم زينت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکليف سره حسين جوړول يا ښايسته جوړول يا يو شی يا انسان ښايسته کول او مزين کول.

يعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحيح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د يوه شي د اضافه کېدو په يوه شي کي وي او دغه د انسان پيدايښت او اصلي حسن دئ.

که څه هم زينت او سينګار ته اصلي حسن ويل سوي دي ځکه قرآنکريم د اصلي حسن بعضو شيانو ته زينت ويلي دي لکه په سورة نور کي په آيت نمبر (۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ) څخه زينت او حسن اصلي مراد دئ.

او په بعضو احاديثو کي بيا د زينت څخه اضافي شيان لکه زېور، د ورېښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي (۱)

د زينت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ يوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښايست) يې اصلي پيدائشي وي بل شی پر زيات سوی نه وي.

د زينت لفظ د اصل خلقت حسن (ښايست) ته هم شاملېږي او چي يو شی پر زيات سوی وي هغه ته هم شاملېږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پيدائشي) وي او زينت کسبي وي.

۱: تفسير ابن کثير: ج ۷، ص ۲۴۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته کله پر زينت باندي د زينت خلقتي (پيدائشي) اطلاق کيږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزين فرق:

تزين، تجمل او تحسين د بعضو پر رايه باندي درې سره هم معنی دي، يعني ښايسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښايست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وربښتانو رنګ او داسي نور ... او د بعضو پر رايه باندي تزين او تجمل يو څه فرق لري، تزين هغه ښايست ته ويل کيږي، چي پر اصل ښايست باندي زياتوب سوی وي خو بيا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمايي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آيت)

ترجمه: موږ د دنيا آسمان ښايسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښايست ته ويل کيږي، چي پر اصل ښايست باندي څه زياتوب سوی وي او زياتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمايي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

يادونه:

پورتنی تحقيق له لاندي کتابونو څخه اخيستل سوی دئ:[۱]

زينت او سينګار د شريعت له نظره:

زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ، ميک اپ کول، ځان ښايسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي زه ښه وايسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[۱]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲۶. القاموس المحيط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجميل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهيه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښایست والي او د سینګار کولو هدف یې یوازي د هغه چا لپاره سي چي په ټوله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شریک دئ او د هغه لپاره ځان ښایسته کول او سینګارول ضروري او لازمي دي.

لیکن په اوسنۍ زمانه کي نوي نوي فېشنونه راغلل او په هغو کي یو تر بله په مخکښي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سینګار او ښایست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سینګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سینګار او ښایست کي د شرعي حدودو څخه دباندي نه وزي او د سینګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سینګار د جواز لپاره ضروري دي:

١. د نامحرم په مخ کي به سینګار نه کوي یا د هغه په مخ کي به د سینګار په حال کي نه تېرېږي.

٢. سینګار به د اسراف په توګه نه وي یعني په سینګار کي به غیر ضروري زائد شیان نه استعمالوي.

٣. سینګار به د ریاکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.

۴. سینګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کریم ﷺ فرمايي: هره ستر ګه زناکوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني لکه زانیه ده ([1])

الله تعالی جل جلاله فرمايي:

وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰آیت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک جل جلاله اسراف کوونکي نه خوښوي.

---

[1]: الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله تعالى ښځي په دې باندي مكلفي كړي دي چي خپل زينت به د نامحرمو نارينه وو په مخ كي نه ښكاره كوي او د دنيا ټوله نارينه او ښځينه پر دې خبره موافق دي چي د ښځي د زينت او سينګار او ښايست اصلي ځاى او مركز يوازي مخ دئ، ځكه مخ د ښځي هغه ځاى دئ، چي تر نور بدن په مخ باندي ډېر مصرف كوي او د انسان ښايست هم خصوصاً په مخ كي وجود لري.

قرآنكريم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حكم كړى دئ، او د ښځي لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز كړى او كه زينت او سينګار وكړي بيا د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ خو بالكل جائز نه دئ.(١)

يوه مؤمنه حياداره ښځه چي د هغې په زړه كي يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو نارينه وو مخ ته بيا چي زينت او سينګار يې هم كړى وي نه راځي.

د ښځي تګ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته چي زينت او سينګار يې هم كړى وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زينتي او سينګار كړي ښځي تېرېدل د نامحرمو نارينه وو په مخ كي څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حياداري ښځي لپاره د زينت او سينګار سره د نامحرمو نارينه وو مخته راتګ او په سينګار كي اسراف كول يا په سينګار كي يو تر بله مقابله كول او په سينګار كي د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله كارونه د ښځي او د هغې د كور او معاشرې لپاره نقصان رسوونكي كارونه دي.

د سينګار كولو شرطونه:

څرنګه چي ځان ښايسته كول يا سينګارول د ښځي طبيعي غوښتنه ده، خو شريعت مقدسه د ځان ښايسته كولو او سينګارولو لپاره څه شرطونه مقرر كړي دي، د هغو شرطو مطابق يې د ځان د ښايسته كولو او سينګارولو جواز وركړى دئ.

١: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ...... النور اية ٣١

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شرطونه په لاندي ډول ذكر كېږي:

اول:

خپل زينت به پټوي او خپل زينت به بل نامحرم ته نه ښكاره كوي، ځكه الله تعالى فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱)

ترجمه: او دوى دي خپل زينت او ښايست نه ښكاره كوي مګر هغه چي ښكاره كېږي د هغه څخه (لكه پوړنى يا لباس) او دوى دي پر خپلو ګرېوانو باندي خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځاى الله تعالى فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونيسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو كورونو كي او مه ښكاره كوئ (خپل ښايست بېګانه خلكو ته) د مخكنيو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښايست) اظهار مه كوئ.

تشريح:

د اسلام تر راتګ مخكي د جاهليت په زمانه كي به ښځي بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښايست او سينګار ښكاره كول او ښوول به يې په علانيه ډول سره كوله، دغه بد اخلاقي او بې حيايي د اسلام مقدس دين ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته يې واضح حكم صادر كړ چي دوى دي پخپلو كورونو كي هستوګنه وكړي او د جاهليت د زمانې په شان دي دباندي نه وزي او نه دي د خپل حسن، جمال او سينګار نمايش او ښودنه كوي.

دوهم:

خپل زينت او سينګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښكاره كول جائز نه دي، بلكي د ښځو لپاره ضروري دا دي چي د زينت او سينګار په كولو كي نيت

۱: سورة النور: ۳۰ آيت

۲: سورة الاحزاب: ۳۳ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زینت او سینګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چې الله تعالی په قرآنکریم کي فرمایي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آیت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زینت ښایست (او ځای د ښایست) (هیچا ته) مګر د خپلو میړونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د دي) یا خپلو پلرونو (او نیکه ګانو) یا د خاوندانو پلرونو یا خپلو زامنو (او لمسیانو) ته یا د خپلو خاوندانو زامنو ته یا خپلو ورونو ته یا خپلو د ورونو زامنو ته یا د خپلو خوندو زامنو ته یا خپلو ښځو ته یا هغه چا ته چي دوی یې مالکاني سوي وي یا د هغو نارینه وو څخه چي (ښځو ته) احتیاج (اړتیا) نه لري یا هغو هلکانو ته چي دوی د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشریح:

ښایست او سینګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ویل کېږي، چي هغه د لباس یا زېور او نورو شیانو څخه حاصلېږي، ځکه چي د زیبائش (ښایست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زینت ته شامل دئ، او د ښایست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هیڅ قسم خلقي یا کسبي ښایست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زینت او ښایست چي دا یې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولای سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولای.

یادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصیل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسنۍ زمانه کي ور څخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي مور. خو ښځي يو هم مثل يو او د نارينه په ډول شهوت مور. نه لرو، لهذا يوه ښځه د بلي ښځي تو له بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زينت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زينت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: يو نارينه دي د بل نارينه عورت ته نه ګوري او يوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارينه دي په يوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په يوه بستره کي پروزي[1]

څلورم شرط:

دا دئ چي په سينګار کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارينه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پايزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهليت په وخت کي به ښځو پايزېبونه په پښو کول نو کله چي به يې تګ کاوه نو د پايزېبو آوازونه نارينه وو اورېدل نو نارينه به يې ځان ته متوجه کړ، يا د خوشبويي (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارينه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بيا د کور څخه ووزي.

نبي کريم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمايي:

عن ابی موسی رضی الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عين زانية، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهی کذا کذا يعنی زانية (۲)

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضی الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس دباندي ووزي د نارينه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني

---

[1]: (مسلم: کتاب الحيض، باب التحريم النظر الی العورات).

[2]: (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه زانيه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځي د زينت او سينګار لپاره يو شرط دا دئ، چي په زينت کي به يې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړی يا په سينګار او زينت کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړي چي هغه د نارينه وو سره خاص وي يا په زينت او سينګار کي داسي يو عمل اختيار کړي چي هغه عمل په نارينه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﵁ فرمايي، چي نبي کريم ﷺ لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندي چي د نارينه وو سره يې مشابهت کړی وي او پر هغو نارينه وو باندي چي د ښځو سره يې مشابهت کړی وي.

او دا حديث شريف يوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي يا په زينت او سينګار کي وي او يا په داسي نورو عملونو کي (۱)

شپږم شرط:

دا دئ چي په زينت او سينګار کي به يې يو ناجايز عمل نه وي اختيار کړی، مثلاً د سر د کوڅيو پرې کول (په هغه اندازه چي د نارينوو سره مشابهت راسي)، يا وروځي کول يا د بلي ښځي وربښتان پر خپل سر باندي ايښوول يعني مښلول او داسي نور.

که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زينت او سينګار به يې د شريعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزينت او سينګار غوښتنه کوله چي هغه په شريعت مقدسه کي جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دي د شريعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: کتاب اللباس، ج: ۱۸ ص: ۲۳۹، ط: المکتبة الشاملة ورقم الحديث: ۵۴۳۵).

و هذا الحديث اصل في عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعکس في اللباس والزينة (احکام تجميل النساء، ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نبي کریم ﷺ فرمايي، چې د مخلوق اطاعت (پیروي) د الله تعالی په ناراضي کې مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ(۱)

او په یو بل حدیث شریف کې نبي کریم ﷺ فرمایلي دي، چې: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چې وربښتان ایږدي یا ورایږدي یا وروځې کوي یا یې ورکوي (۲)

اووم شرط:

په زینت او سینګار کې به یې د کفارو یا فاسقانو یا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختیار کړی او د مسلماني ښځې د زینت او سینګار په باره کې دا یو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځې فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځې ته الله تعالی د دنیا په ټولو ښځو کې یو خاص امتیاز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکې د مسلماني ښځې مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا څخه بېزاري اختیاروي چې د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضې مسلماني ښځې له دغه شرط څخه غافلې دي الله تعالی دي دوی ته هدایت ورنصیب کړي.(۳)

اتم شرط:

په زینت او سینګار کې به داسې شیان نه استعمالوي چې په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسې شي باندي به د زینت او سینګار نه کوي چې آینده نور تاوانونه رامنځته کړي.

۱: مسند احمد ج: ۳ ص: ۴۷ ط: المکتبة الشاملة

۲: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: کتاب النکاح، باب لا تطیع المرأة).

۳: و هذا شریط عظیم فی زینة المرأة المسلة و به تتمیز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل کثراً فی مجتمعات النساء الیوم (احکام تجمیل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لا ضرار ... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کي يو لوی اصل او قانون دئ، چي د هر هغه شي چي د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کي يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېرښت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چي کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازي او يوازي لامل دا دئ، چي په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چي د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چي د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چي د هغه په اغوستلو سره شوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چي ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې شوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسي فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کي اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کي د شهرت څخه مراد دا دئ چي د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چي په خلکو کي مشهوره سي او د شهرت اندازه د

۱: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما يضر لجاره).

۲: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... و الاصل فی هذا قول النبی ﷺ لاضرر و لا ضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو د عاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه ډېر قیمتي یا کم قیمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.(۱)

لسم شرط:

د زینت او سینګار د شرطو څخه یو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زینت او سینګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزیر او اسراف ته رسېږي او د دې بېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لویي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زینت وو هغه ور څخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی ﷻ ارشاد مبارک دئ (۲):

وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آیتونه)

ژباړه: تاسو زیات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کونکي د شیطانانو وروڼه دي او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې نیت صحیح وي یعني نیت به یې یوازي د زینت او سینګار کولو نه وي بلکي په زینت او سینګار کي به یې نیت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه وایسېږم او خاوند خپل حسن او زینت ته

۱: من لبس ثوب شهرة فی الدینا البسه الله ثوب مذلة یوم القیامة، ثم الهبة فیه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثیاب، ص ۲۵۷).

۲: ولاتسرفوا انه لایحب المسرفین –لانه لا یحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو یستربه العورة و اما غیره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسیر الماتریدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

را جلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نیت باندې اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زینت او سینګار په دا نیت وکړي چې خاوند ته ښه معلومه او ښه وایسېږم نو الله پاک پر دغه نیت باندې ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کې او په زینت او سینګار کولو کې دا نیت وکړي چې په ښه لباس او زینت کې مې نیت د نورو ښځو ترغیب دئ چې نورې ښځې به هم ښه لباس وکړي چې هغه هم د شریعت موافق سي او د خیرن لباس او خیرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چې د لباس او بدن د پاکۍ یې عادت سي که څه هم ډېرې ښځې زینت او سینګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کې د خاوند لپاره یې نه کوي، بلکې چې دوی یوې ښادۍ ته ځي نو زینت او سینګار کوي په دا نیت چې موږ د نورو ښځو په مخ کې ښې معلومې سو نو په دې نیت دوی اجر او ثواب نه سي پیدا کولای، بلکې دغه نیت د دوی لپاره د لویي او تکبر ذریعه او سبب ګرځي.

لهذا په زینت او سینګار کې ښه نیت مراعتول ضروري دي، ځکه چې اجر او ثواب پر نیت باندې مرتب دئ.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آیت) ([1])

ژباړه: باور وکړئ چې الله جل جلاله په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

---

[1]: انما الاعمال بالنیات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر الیه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

د ښځو د ویښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځي د جمال او زینت یو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زینت نښاني ده او بیا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زینت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابیاتو ﷺ څخه یوې صحابي ام سلمة ﷺ د نبي کریم ﷺ څخه سوال وکړ چي یا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅیو خلاصېدل ضروري دي که یا؟

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بیا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حدیث د صحابیاتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﷺ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﷺ بن عبدالرحمن روایت کړی دئ، فرمایي چي زه او د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشې ﷺ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشې ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشې ﷺ څخه د نبي کریم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها يو لوښی د پیالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابین کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمايي چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د ازواجو مطهراتو وېښتان د وفره (تر اوږو څخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حديث شريف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د ازواجو مطهراتو وېښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې وېښتان د ښځې لپاره يو نوع مهم زينت دئ، خصوصاً چې د ښځې وېښتان څو مره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنيو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به يې وېښتان کوچنې (لنډ) کړه، ځکه چې په زينت کې يې د عدې د تېرېدو تر وخته پورې کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د وېښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښايست او نه زينت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زينت او سينګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د وېښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پورې يې اندازه ده د (صحيح قول مطابق) تر هغه کمول يا لنډول يا د وېښتانو دومره کوچنې کول يا لنډول چې د نارينه وو سره يا فاسقو او فاجرو ښځو سره يې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکې مکروه تحريمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې يې د ټوله سر د وېښتانو څخه د ګوتې د يوه بند په اندازه پرې کول جايز دي.(۱)

---

[1] : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ٤۹۷

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پیکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پیکي) پرېکولو یا لنډولو ته په عربي ژبه کي قُصّه وایي، نو د پیکي په پرې کولو یا لنډولو کي یا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زینت یا ښایست والي کي زیاتوالی راولي او د ښځي لپاره زینت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پیکي وېښتان پرې کول یا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره یا د نارینه وو سره به یې مشابهت نه وي کړی.(۱)

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکنۍ مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زینت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ٢ ص : ٢٠٠ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزایه و ان یأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصیة الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء کان بحلق او قص او نتف او نورة فلیحرر و المراد بعدم الجواز کراهة التحریم (درالمختار: ، ج : ٦ ص : ٧٢٧،ط: المکتبة الشاملة امداد الفتاوی: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فریق یری الاباحة لکنه یشرط عدم التشبه بالرجال والکافر ... و فی هذه الحالة کرهه لها (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

۱: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمی هذه الطریقة (القَصّة) و قد تکون بحیث تغطی الجبهة فقط او اقصر قلیلاً او اطول قلیلاً و قد اشار الی جواز ذلک بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقه ... الخ.

و فریق یری الاباحة لکنه یشترط عدم التشبه بالرجال ولا الکافرات (احکام تجمیل النساء: ص ۱۲۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجې د سر وېښتان تویېږي نو بیا یې پرېکول جائز دي. یا په وېښتانو کې کله فرق وي بعضې کوچني وي بعضې غټ وي نو د کوچنیو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنیو وېښتانو سرونه پرېکړي نو هم جائز دي.(۱)

د ښځې لپاره د ناجوړۍ یا بل عذر د وجې د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چیرې د ښځې په سر کې یوه داسې ناجوړي پیدا سي چې د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره یا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندې د سر خریل یا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چې دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړۍ تر ختمېدو وروسته بیا یې کوچني کول یې جائز نه دي.(۲)

د فېشن او زینت لپاره ښځې کولای سي چې د سر په وېښتانو کې مختلف ډیزاینونه جوړ کې؟

ښځه د خپل ښایست او زینت د لا زیاتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کې هر ډول ډیزاین او اندازه اختیارولای سي، البته د لاندې ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو یا د یوې خاصې اندازې په خپلولو کې به د وېښتانو پرېکول یا لنډول نه وي.

۲. د وېښتانو د ډیزاین په جوړولو کې به د یوې کافرې یا فاسقې او فاجرې ښځې سره مشابهت نه وي کړی یا د هغې سره به یې د مشابهت په نیت دغه انداز نه وي خپل کړی.

۳. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو کې به یې نیت خاص د خپل خاوند د

۱: فتاوی رحمیه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.

۲: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هندیه: ج ۵، ص ۴۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښي يا خوشحالۍ لپاره کړې وي.

۴. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پيدا سي. يا دومره پيسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.(۱)

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي يو ځای کول جائز دي؟

مخکنيو ښځو د زينت او جمال لپاره يا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به يې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کيفيت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

دوې طايفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چي هغه دوې ټولۍ ما نه دي ليدلي، د دوی سره داسي څوک وه چي د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه يو ډول هغه ښځي دي چي لباس يې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چي د بدن جوړ به يې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنګوالی څخه يا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چي د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی ترپزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه کومه ځايه

۱: عن ابن عمر رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشياء الاباحة عند بعض الحنفيه ... وفی الهداية من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ – القاعدة الثالثة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري.

او په بل روایت کي نبي کریم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه لیري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د ټولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي یې جمع کړي وي یا د سر پر بله حصله باندي یې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کي چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کي د وېښتانو د حفاظت لپاره یې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر یې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لویو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر یې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښایست او زینت یا د بل جائز مقصد لپاره یې د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پیدائشي وېښتان خرېل یا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنیو کي دا رواج وي چي د کوچنیو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسیات عاریات ممیلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لا یدخلن الجنة و لا یجدن ریحها و ان ریحها لیوجد من مسیرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس والزینة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدین رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (رد المختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ. (۱)

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېشتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان مښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وي که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

۱: (ترمذي: ج۱، ص ۱۸۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي را ومښلوه (۱)

حضرت حیمد بن عبدالرحمن بن عوف ﷺ فرمایي چي ما حضرت معاویه بن ابو سفیان ﷺ د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي څه ویل ما واورېدل. ده د وېښتانو یوه پنچه د یوه خادم په لاس کي ولیدله وې فرمایل: چي ستاسي علماء چیري دي، ما د نبي کریم ﷺ د دغسي کړونو څخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمایل، چي: بني اسرائیل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ایښودل یا ورایښودل) شروع کړل.(۲)

لهذا د وېښتانو په ایښودلو کي د یوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ایښودل یا د نجس العین حیوان وېښتان ایښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حیوان وي د نجس العین حیوان نه وي یا مصنوعي وېښتان یې د یوه شي (مادې) څخه جوړ کړي وي هغه دایمي ایښودل سوي وي یا عارضي جائز دي.

او د دائمي ایښودلو په صورت کي د غسل کولو یا مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ایښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر ﷺ ان رسول الله ﷺ قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صدیق ﷺ فرمایي چي نبي کریم ﷺ وفرمایل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکیو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء ﷺ بنت ابي بکر قالت لعن ... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حمید بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاویة بن ابی سفیان عام حج و هو علی المنبر و هو یقول و تناول ... این علماؤکم سمعت رسول الله ینهی عن مثل هذه و یقول انما هلکت بنو اسرائیل حین اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه:

د ایښودلو وېښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځي د نامحرم په مخکي او په لمانځه کي د اصل وېښتانو حکم لري یعني ایښودل سوي وېښتان د ښځي هم عورت بلل کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟

ښځي د خپل سر د وېښتانو د ښایسته کولو لپاره د کېمیاوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي یا ژړ یا تور ته نژدې رنګ وي یا په نکریزو باندي رنګوي جائز دي او دا ډول که د ښځي وېښتان په کم عمر کي یا د یوې ناجوړۍ د وجي سپین سوي وي په تور رنګ باندي تورول یې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چي عمر یې د وېښتانو سپین کېدو ته رسېدلی وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د وېښتانو په رنګولو کي وخت ضایع او عبث نه کړي او دا ډول یې دومره پرله پسې استعمال نه کړي چي بالاخره یې د مجبورۍ پر اساس رنګوي یا د ډېر رنګ د استعمال د وجي وېښتان ورسپین کړي نو بیا مجبوراً یې رنګوي چي سپین وېښتان ښکاره نه سي.(۲)

۱: الوصل بشعر الادمی حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غیر الادمی ... قال العثمانی حفظه الله و الذی یظهر من کتب الحنفیة ان الراجع عندهم القول الثانی و هو تخصیص الحرمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرونها و ذوائبها شیأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرا مل (و هی خیوط مریر) للنساء جائز ... الخ (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ — فتاوی هندیه: ج ۵، ص ۳۵۸ — جدید فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

۲: أما خضاب المرأة شعرها لتتزین لزوجها فقد اجاز قتادة کما اخرج عنه عبدالرزاق مصنفه و کذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فی المغنی (ج ۱، ص ۷۶ — تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشیب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحیح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟

په اوسني زمانه کي د فيشن څخه يو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروځو د باريک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکليف سره د وروځو کناري (څنډي) کوچني کوي يا يې کاږي، نو که يې پخپله وکاږي يا يې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته يو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروځو کي نه بلل کېږي بلکي د وروځو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ويلی دئ، يعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه ليري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروځو د نري کولو يا کښلو په عمل باندي اخته وي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعايي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه ليري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د يو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعايي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروځو کښل يا نري کولو څخه پرهېز وکړو (١)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه يوم القيامة (كنز العمال: ج ٦، ص ٦٧١ – احكام تجميل النساء: ص ١٧٩).

١: حدثنا اسحق بن ابراهيم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ١١، ص : ٥٣، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٣٩٦٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای څخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل يې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي يو ډول پر ځان باندي تکليف او اذيت تېرېدل هم دي او دسترګو ديد ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي يې کاږي او که د کريم يه پاوډر په ذريعه يې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره يې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځايو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږيره، برېتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره يې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډيو وېښتان که د بال صفا په ذريعه وي يا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول يې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه يې د وېښتانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سکون الميم) تتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر ای نتفته والنامصة هی التی تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخری بنتف الشعر عن نفسها و اکثر ما تفعله النساء فی الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزينة و هو حرام بنص هذا الحديث اما اذا نبتت للمرأة لحية او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفية رحمهم الله (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فی الشامية (قوله النامصة) ذکره فی الاختيار ايضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو کان فی وجهها شعر ينفر زوجها عنها بسببه ففی تحريم ازالته بعد لأن الزينة للنساء مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (درالمختار: ج ۶، ۳۸۳ ايچ ايم سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته که چیري یې د وېښتانو په پرې کولو کې څه تکلیف او اذیت وي نو نه پرې کول یې بهتره او ښه کار دئ.(۱)

د ښځې لپاره د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو حکم:

د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو (لیري کولو) د ښځې او نارینه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شیانو کې داخل دئ لهذا د زیرناف او بغلو وېښتان په هفته کې یو وار پرې کول په کار دي، یا په پنځلسو ورځو کې یې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پوري تأخیر (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحریمي دي.

او د وېښتانو لیري کول که څه هم د هر شي په ذریعه یې لیري کول جائز دي مګر د ښځې لپاره د پوډرو یا یو ډول کریم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشین د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارینه وو لپاره دواړه مناسب دي(۲)

د ښځې هغه وېښتان چې پخپله یې پرې کړي وي یا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځې لپاره هغه وېښتان چې پرې کول یې پخپله موده کې ضروري وي لکه د زیرناف او بغلو وېښتان یا هغه د سر وېښتان چې خودبخوده تویېږي یا ښځه یې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کې د وېښتانو په خاوره کې پټول ښه او بهتر کار دئ یا په داسې ځای کې باید کښېښودل سي چې هلته نجاست نه وي یعني په غسل خانه یا پای خانه (بیت الخلاء) کې یې غورځول په کار نه

۱: والحاصل: ان کل ما یفعل فی الجسم من زیادة او نقص من اجل الزینة ... و اما ماتزینت به المرأة لزوجها من تحمیر الأیدی او الشفاء والعارضین بما لا یلتبس بأصل الخلقة فانه لیس داخلا فی النهی عندا جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص۱۹۵).

۲: و یستحب حلق عانته و تنظیف بدنه بالاغتسال فی کل اسبوع مرةً والافضل یوم الجمعة و جاز فی کل خمسة عشرة و کره ترکه و راء الاربعین. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فیما وراء الاربعین و یستحق الوعید (رد المختار: ج ٦، ص ۴۰٦ کتاب الحظر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، بلکي مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ باید احترام او عزت یې وسي او د دې احترام په هغه صورت کي کېدای سي چي د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هندیه کي دا خبره ذکر سوې ده چي د نارینه او ښځي لپاره چي د وسواس او بد فکری یو لامل هم دادئ چي دوی نوکان او وېښتان بې ځایه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ینبغی ان ید فن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمی به لا بأس و ان القا فی الکنیف او فی المغسل یکره ذلک (حاشیة الطحطاوی علی الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر والاباحه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والی او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېدای سي، چي د خاوند لپاره يې کړی وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه سته که مېړمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېړمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.(١)

---

[1]: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها في الحدود الشروعه ... ليس هناک ضرر طبی ... من استخدام المكياجات (المغنی، ج ١، ص ١٦٨، بحوالهٔ احكام تجميل النساء: ص ٢٠١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ميک اپ (د سرخي او سفيدي کولو) حکم:

د زينت، سينګار او ميک اپ (سرخۍ او سفيدۍ) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي جائز خو ښه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترين عمل دئ.

خو البته زينت او سينګار د ميک اپ (سرخۍ او سفيدۍ) د استعمال شيان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کريم، لوشن او داسي نور د زينت او ميک اپ (سرخۍ او سفيدۍ) د شيانو په جوړېدو کي د خنزير يا مردار سوو حيواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال او س دا دئ، چي د دغو شيانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي بايد وويل سي که دغه د خنزير يا مردارو سوو حيواناتو وازګي يقيني پکښې وي او د يوې کېمياوي دوا په ذريعه يې حقيقت او ماهيت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شيانو (کريم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي يوازي د حرامو شيانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنياد باندي د دغو شيانو استعمال نه حرامېږي، تر څو چي يقين نه وي.

او دا ډول که د دغو شيانو (کريم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي يقيني حرام او حلال دواړه استعالېدل او د هغو حرامو شيانو حقيقت او ماهيت د کېمياوي دواوو په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شيانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس يې اصلي حقيقت او ماهيت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفى رحمه الله و يطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتى للبلوى.
و قال ابن عابدين رحمه الله ثم هذه المسئله فرعوها على قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذى عليه الفتوى اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

په اکثره ځايو کي داسي وي چي ښځي يو ځای مېلمنې وي نو زينت او سينګار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زينت او سينګار وکړي يا ولاړه سي آرايشګاه ته هلته په ځان سينګار وکړي او دا ډول کور به ښځي چي دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ځان سينګار کړي يا ولاړي سي آرايشګاه ته هلته ځان سينګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کور به ښځي وي په دې نيت ځان سينګاروي چي زه ښه وايسېږم يوازي د دغه نيت لپاره ډېري پيسې مصرفوي.

لهذا دغه خيالات او نيتونه يوازي په احساس کمتري کي لوېدل دي، نو د دغو شخه ځان ساتل په کار دي او دغه سينګار او مصرف چي دې ښځو په ځان وکړ دايې د بل لپاره سينګار او مصرف وکړي.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي د بل لپاره يې سينګار کړی وي فرمايي چي په اجنبيانو (پرديو) کي د زينت سره تلونکې ښځه داسي ده لکه د قيامت د ورځي په تاريکه کي چي په هغې کي هيڅ نور نه وي.

د دې حديث شخه معلومه سوه چي د بل لپاره زينت کول د قيامت په ورځ به په هغه تاريکيو کي وي، الله تعالی دي موږ او تاسي د قيامت د تاريکيو شخه وساتي.[1]

د خاوند شخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم:

د خاوند شخه ماسوا د نورو هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره يې نکاح نه سي ورسره صحيح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوريی، اکا، ماما او داسي نورو په مخ کي زينت او سينګار کول د ښځي لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کي د اکثرو خلکو په زړو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزيون، وي

---

[1]: عن ميمونة بنت سعد رضي الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة في الزينة في غير اهلها كمثل ظلمة يوم القيامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء في كراهية خروج النساء)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بیا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قریبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم یو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنیاد باندي د ښځي لپاره د پردیو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.(۱)

د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زینت او سینګار لپاره پر شونډانو د لب شرین په نامه یو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرین (لپ ستیک) دوه قسمه دئ، یو قسم یې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی، له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم یې هغه (لب شرین) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرین استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرین له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، تر څو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرین استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال یې پاکول ضروري نه دي.(۲)

۱: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ٦٨).

۲: و اما التحمير و نحوه فيجوز باذن الزوج و فی داخل البيت و يحرم بغير اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲٦٨٣، کتاب الحظر والاباحة).

و قال العلامة الحصكفي رحمه الله: و لا يمنع الطهارة بخلاف نحو عجين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل باڼوګانو ته رنګ ورکوي او د باڼوګانو رنګول پر دوه ډوله دي يو هغه مادې استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼوګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي يې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د باڼوګانو په رنګولو کي هغه مادې استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د ستر ګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو ايښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو باڼوګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼوګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بيا د دوی باڼوګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼوګانو د لګولو (مښلولو) لپاره يو ډول مخصوص لوشن (کريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼوګان لګول کېږي، د باڼوګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي يو طبي لحاظه دئ او يو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدين رحمه الله ای لعلک و شمع و قشر سمک ... فی شرح المنية فی العجين و استظهر المنع لان فيه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار: مطلب فی ابحاث الغسل،)

[1]: و يجب ای يفرض غسل کل ما يمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا يمنع الطهارة و نيم ای خرء ذباب ... و لو جرمه به يفتی (فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ -الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول كافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصلي باڼوګانو مښلول پر اصلي باڼوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر كېږي او دوهم دا چي پخپله د باڼوګانو د مښلولو لوشن (كريم) نقصان رسونكى دئ او خصوصاً د باڼوګانو تعلق بيا خاص د سترګو سره دي او سترګي نازک او هم باريک عضوي بلل كېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصل باڼوګانو باندي د مښلولو اجازه نه وركوي نو پرهېز ورڅخه كول په كار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العينً حيوان وېښتان نه وي جائز دي.

كه چيري دغه باڼوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل كولو په صورت كي يې ليري كول ضروري نه دي او كه عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اساني سره ايسته كېداى سي او يا كه پاته سي نو او به نه ور رسېدلې نو د اوداسه او غسل كولو په صورت كي د دغه ډول باڼوګانو ليري كول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.(۱)

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو كي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

۱: الوصل بشعر الادمي حرام و كذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانى حفظه الله تعالى والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمى ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فى قرنها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلي آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.(1)

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

1: عن ابن عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة والمستوشمة.
قوله: والواشمة والمستوشمة اما الواشمة ففاعلة والوشم و هو ان تغدز ابرة و نحوها فى ظهر الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتى يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث على الفاعلة والمفعول لها باختيارها والطالبة له و قد يفعل بالبنت و هى طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غاښونه ايښوول يا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان يو يا دوه غاښونه ښوري يا يې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښوريدو په صورت کي د نارينه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو يا سپينو زرو پوښ (خول) ورکول يا د سرو يا سپينو زرو په تار باندي تړل يا هغه غاښونه کښل د هغو پر ځای باندي نور د سرو يا سپينو زرو غاښونه ايښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپينو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپينو زرو غاښونه ايښوول دواړه جائز دئ خو د سپينو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

يادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً يعني چي بيا نه ايستل کېږي، ايښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي ليري کول يا ايسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحيح کېږي او که دائماً ايښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.(۲)

---

(۱): عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغيرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابين اسنانها (بالمبرد) الثنايا والرباعيات لتحدث فرجة بينها ... و يقال له ايضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(۲): ولا يشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمة الله عليه ... فعند الامام يتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمة الله عليه ينخذ من الذهب ايضاً. (الدرالمختار مع رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو امېل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارینه وو لپاره یې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارینه وو لپاره یوازي تر یوه مثقال په کمه اندازه د سپینو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟

د سرو او سپینو زرو استعمال په نیت د نمایش او په هغه کي په دې نیت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کریم ﷺ فرمایي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ایا په سپینو زرو سره ستاسي ښایست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارینه وو لپاره ښځو ته کتل د نارینه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فی اللبس، سعید).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) ای یحل شد السن المتحرک بالفضة ولا یحل بالذهب و هذا عند ابی حنیفة رحمه الله و ابي یوسف رحمه الله و الاصل الحرمة فیهما فاذا حل التضبیب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنی و هو الفضة ... الخ (تبیین الحقایق: ج ۷، ص ۳٦، فصل فی النظر و المس – فتاوی محمودیه: ج ۱۹، ص ۳۴۹).

[1]: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحریر والذهب علی ذکور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ۳۰۲).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فیه ایضاً یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاویذ والقلائد و غیرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹).

[2]: عن اخت لحذیفة ان رسول الله ﷺ یا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلین به اما انه لیس منکن امرأة تحلی ذهبا تظهره الا عذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ۳۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارينه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احاديثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنتې (زنګ لرونکي) سره شيطان وي.

حضرت مفتي محمد شفيع صاحب رحمة الله عليه فرمايي، چي: د آيت په شروع کي ښځي د نارينه په مخکي د خپل زينت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ) او د دغه آيت په آخر کي نور هم تاکيد دئ، چي د ښايست ځايونه لکه: سر، سينه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زينت ښکاره کول هر ډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي يا يو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارينه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آيات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمايي چي د زېور آواز د نامحرمو نارينه وو باندي اورېدل په دغه آيت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور يا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پيدا کېږي استعمال يې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د ځلورو بنګړيو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پيدا کېدو بېره ليري سي[1]

---

[1]: عن بنانة مولاة عبدالرحمن بن حيان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت عليها بجارية و عليها جلاجل يصوتن فقالت لا تدخلنها علي الا أن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا تدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول مع كل جرس شيطان (مشكوة: ص ۳۷۹ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا اوسپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شريعت مطهره د هر ډول سرو او سپينو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشترۍ او داسي نور ښځي د زينت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زينت د شيانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحريمي او تنزيهي بېلابېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زينت شيان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي يې څه نه څه کراهت سته.(۱)

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښيښې يا هغه پلاستيکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي يې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارينه وو تر غوږو پوري رسېږي.(۲)

۱: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله تحت قوله : (فيحرم بغيرها) و فی الجوهرة و التختم بالحديد والصفر و النحاس و الرصاص مکروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ۳۵۹).
و اما المعدن الحديد فلعله غير هذه الانواع ... والأحوط الترک (امدادالاحکام: ج ۴، ص ۳۵۹ – فتاوی رشيديه: ص ۴۹۱).

۲: ولا يتختم بغيرها کحجر و ذهب وحديد و صفر و رصاص و زجاج وغيرها (تنويرالابصار: کتاب الکراهة فصل افی اللباس).
يجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹، کتاب الحظر).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د پايزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه يې منع کړې ده، چې هغه د بې حيايي باعث کېږي. ځکه د ښځې لپاره پايزېبونه په پښو کول يو ډول بې حيايي ده او بعضي اوقات د دغه وجې غټې غټې فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چې پايزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالی د پردې کولو په اړه فرمايي:

وَلاَ يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (ښځې) دې خپلې پښې (د ځمکې سره) نه وهي د دې لپاره چې معلوم سي هغه څه چې دوی (ښځې) يې پټوي د خپل زينت څخه.

يعني دوی (ښځې) دې داسې تګ نه کوي چې هغه پټ زينت چې دې کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښايست شی چې هغه د استعمال په صورت کې اواز کوونکی وي لکه پايزېبونه په پښو کول يا د ده په ډول نور داسې شيان استعمالول جائز نه دئ بلکې حرام دئ. (۱)

په داسې حال کې چې د ښځې اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کې د اسم الله په نامه باندې د سرو زرو يا سپينو زرو د غاړې يو ګل دئ، پر هغه ګل باندې د (الله ﷻ) په لفظ باندې د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کې د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري کانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها علی الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله ﷺ لاتدخل الملائکة بيتاً فيه جرس (مشکوة: کتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحکام: ج ۴، ص ۱۳۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پاى خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کې که دغه د الله نوم په يو ټوکر يا بل شي کې پټ يا پيچلى نه وي نو د غاړې څخه يې ليري کول يا کښل ضروري دي.

او که په يو ټوکر کې پټ يا پيچلى وي يعني پوړنى پر واچوي او يا يې په کميس کې واچوي بيا پروا نه لري د غاړې څخه خلاصول نه غواړي.(۱)

د ښځو لپاره داسې ساعت په لاس ول چې سره يا سپين زر پکښې استعمال سوى جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کې سره زر استعمال سي چې د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکې مقصود اصلاً هغه بل شى وي. لکه هغه ساعت چې په هغه کې سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښې غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چې په هغه کې سره زر يا سپين زر استعمال سوى وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولى جائز نه دئ بلکې حرام دئ.(۲)

د ښځو لپاره داسې ساعت په لاس ول چې لاسبند يې د اوسپنې يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپنې يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چې د اوسپنې يا پيتل په لاس ول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

---

[۱]: عن انس ﷺ قال كان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

[۲]: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فى الآنية ووسائل الكتابة والزينة... كما لايجوز الساعات والاقلام... الخ (الفقة الاسلامى وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه یا پیتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالېږي، لکه ساعتونه چي مقصود یې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذریعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه یا پیتل د زینت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه یا پیتل چي مقصود یې د اوسپني یا پیتل په لاسول نه وي بلکي یوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمي یې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمی یې د ډبري وي یا د ډبري د جنس څخه یا د بل شي وي جائز دئ(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لویه یا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زینت لپاره چي په پزه باندي تېک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کریم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کریم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی یې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لویي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

۱: یغتفر فی التوابع مالا یغتفر فی غیرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ – احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

۲: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما ولا معتبر بالفص حتی یجوز من الحجر (تبیین الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵ – ۳۶، ج ۷).

۳: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا یفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غیر انکار (رد المختار: ج ٦، ص ۳۸۸، فصل فی البیع، سعید)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د هر وخت ښځه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو ښه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم ﷺ ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم ﷺ ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم ﷺ ته خط ونيوی نبي کريم ﷺ خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم ﷺ وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم ﷺ وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير بېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار... ان كان للتزين يجوز كما فی ثقب الاذن... يجوز قياساً علی ثقب الأذن (نفع المفتی والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوی، ج ۴، ص ۱۹۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځای کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم ورولي هلته يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي. (۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچني ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوی سره مشابهت راځي او د هغوی سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

[1]: عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳٦۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدی او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فی النهی عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم:

د نوکانو غټول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړېږي. يعني کوم څوک چي نوکان غټوي پرېږدي کوي يې نه الله پاک د هغه رزق کموي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښودل يا يو د کوچنۍ ګوتي نوک د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقۍ سبب هم دي. (۱)

د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

د نوکانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو کي د زينت لپاره عادت دي، کله به ښځو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروځو باندي رنګول او نور مختلف شيان به يې استعمالول او په اوسنۍ زمانه کي هم د ښځو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زينت پکښې مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول يا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت کي چي کوم د ښځو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو يا ښيښو کي راځي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چي کله پر نوکانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته اوبه نه رسېږي، او اصل نوکانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا که څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي چي د اوبو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو څخه د اوداسه او غسل کولو په وخت کي ليري کول يا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسېږي. (۲)

۱: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و ليستحب قلم اظافيرة يوم الجمعة) و کونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره اليه تاخيراً فاحشاً فيکره لان من کان ظفره طويلا کان رزقه ضيقاً ... الخ (تنوير الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فی يدها کتاب الی رسول الله فقبض النبی ﷺ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟

په اوسنیو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښادیو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ایږدي یا خصوصاً ناوي ته یې لازمي ورایږدي، په شریعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول یا نقلي نوکان ایښودل جائز نه دي، ځکه شریعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره ټاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کېږي.

او دوهم د لویو نوکانو پرېښودل یا نقلي نوکان ایښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شریعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قیامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کېده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ایښوول جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د جګي کوړۍ لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟

شریعت مقدسه ښځي د نارینه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارینه یې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه یا چمپلان پر مخ باندي تړل کېږي او خلاصېږي او یا تر پښې شا ته تړل کېږي او خلاصېږي. د بوټو او چنپلانو اصل معیار پر عرف باندي دئ. یعني کوم بوټونه او چمپلان چي په

یده فقال ما ادری اید رجل ام ید امرأة فقالت بل ید امرأة قال لو کنت امرأة لغیرت اظفارک یعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طین یابس او رطب لم یجز (هندیه: ج ۱، ص ۲).

[1]: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد یتحقق فیه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان یکون ظفرها مقلماً قصیراً لا معفی طویلاً (احکام تجمیل النساء: ص ۲۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرف کي د نارينه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چي په عرف او رواج کي د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارينه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارينه پوري رسېږي يا د يو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او يا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قريبان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائز نه دي.

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: ښځه کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده.

يعني نبي کريم ﷺ د هغي ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي د نارينه وو د مجلس يا د نارينه وو سره تېرېږي نو د دغي ښځي مشابهت نبي کريم ﷺ د زانيې او فاسقي سره ورکړی(۲۸).

د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟

د کومي ښځي چي خاوند(مېړه) مړ سي يا کومي ښځي ته چي خاوند(مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پوري د خاوند په کور کي اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پوري به زينت نه کوي او نه به د زينت او سينګار

۱: عن ابن ابي مليكة قال قيل لعائشة رضي الله عنها ان امرأة تلبس النعل قالت لعن رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود:)

(۲۸) عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال كل عين زانية والمرأة اذا استعطرت ... يعني زانية (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيان استعمالوي، لکه ښايسته لباس، ځان جوړول، سره يا سپين زر استعمالول او داسي نور جائز نه دي[۲۹].

[۲۹] عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب و لا المشطة و لا الحلی و لا ... و لا تكتحل (مشكوة المصابيح: ص ۲۸۶).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعليم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کېږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

۱. د روژې فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
۷. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library